

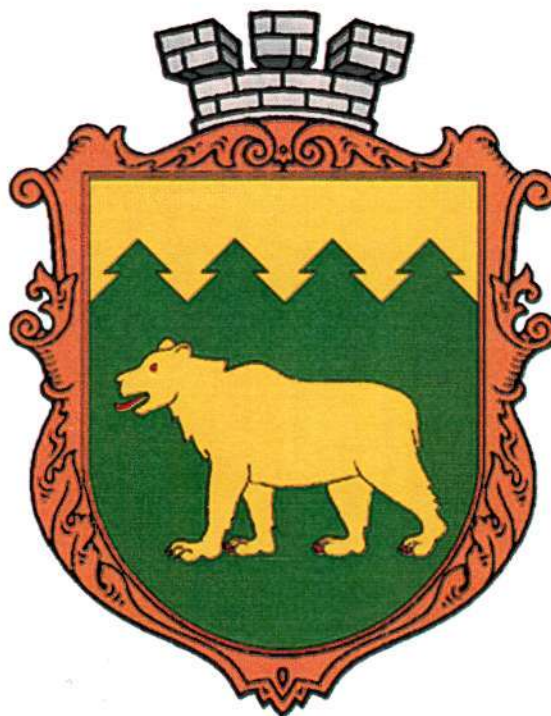
**Державна аудиторська служба України
Західний офіс Держаудитслужби**

01.11.2018

№ 08-19/5

Звіт

***про результати державного фінансового аудиту
виконання бюджету селища Східниця за 2015-2017
роки та січень-червень 2018 року***

м. Львів – 2018

В аудиторському звіті представлено результати державного фінансового аудиту виконання бюджету селища Східниця за 2015-2017 роки та січень-червень 2018 року.

Державний фінансовий аудит виконання бюджету селища Східниця проведено (далі – аудит) відповідно до вимог п.6 Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.05.2007 №698, пункту 9 Положення про Державну аудиторську службу в Україні, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03.02.2016 №43, Методичних рекомендацій з організації та проведення державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів, затверджених наказом Головкиру України від 13.03.2007 № 50 та згідно з п. 2.2 Планом проведення заходів державного фінансового контролю Західного офісу Держаудитслужби на III квартал 2018 року.

Аудит проведено в термін з 17 липня 2018 року по 23 жовтня 2018 року.

Аудиторський звіт призначений для Східницької селищної ради, фінансового управління Бориславської міської ради, розпорядника та одержувачів коштів селищного бюджету Східниці, а також для юридичних осіб незалежно від форм власності, які є учасниками формування та виконання місцевого бюджету.

Дослідження проведено працівниками відділу контролю органів влади, оборони, правоохоронних органів та місцевих бюджетів та відділу взаємодії з правоохоронними органами Західного офісу Держаудитслужби.

Аудиторський звіт підготовлено відділом контролю органів влади, оборони, правоохоронних органів та місцевих бюджетів Західного офісу Держаудитслужби (Надрагою С.Є.).

С.Є. Драго

ЗМІСТ

ВСТУП (резюме)	4-8
Розділ I. Організація проведення державного фінансового аудиту	9-10
Розділ II. Оцінка рівня виконання бюджету селища Східниця	11-12
2.1. Оцінка виконання бюджету селища Східниця за доходами	12-16
2.2. Оцінка виконання бюджету селища Східниця за видатками	16-19
2.3. Стан забезпечення спільних інтересів територіальної громади щодо якості соціальних послуг	19-20
Розділ III. Результати аудиту	21
Гіпотеза 3.1. Неналежна координація з органами виконавчої влади, які адмініструють платежі до селищного бюджету за користування землями громади, та недостатній контроль за виконанням власних рішень ради суттєво впливають на формування доходів та не сприяють максимальному наповненню бюджету	21-27
Гіпотеза 3.2. Не вжиття достатніх заходів /або в окремих випадках відсутність належних важелів впливу щодо адміністрування місцевих податків і зборів, максимального залучення усіх джерел при формуванні доходів місцевих бюджетів, не сприяє наповненню місцевих бюджетів необхідними ресурсами	27-29
Гіпотеза 3.3. Недостатній контроль з боку органів місцевого самоврядування щодо своєчасного виконання договірних зобов'язань забудовників на предмет сплати пайових внесків у розвиток інфраструктури населеного пункту не сприяє наповненню місцевого бюджету необхідними ресурсами	30-35
Гіпотеза 3.4. Затвердження місцевих програм без чітко визначених результативних показників не дозволяє здійснювати контроль за ефективним використанням коштів	35-39
Гіпотеза 3.5. Утворення органом місцевого самоврядування комунальних підприємств, які не забезпечують мети діяльності – надання послуг, отримання прибутків, призводить до додаткового фінансового навантаження на селищний бюджет.	39-41
Гіпотеза 3.6. Уникнення процедури відкритих торгів не сприяє добросовісній конкуренції, що за певних умов може дати економію бюджетних коштів	41-43
Гіпотеза 3.7. Недостатній рівень внутрішнього контролю з боку розпорядника за використанням бюджетних коштів негативно впливає на стан фінансово-бюджетної дисципліни, що спричинило втрати фінансових і матеріальних ресурсів	43-46
Висновки	47
Пропозиції	48
Джерела інформації	49-50
Додатки	51

Резюме

На виконання п. 2.2 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Західного офісу Держаудитслужби на III квартал 2018 року працівниками Західного офісу Держаудитслужби проведено державний фінансовий аудит виконання бюджету селища Східниця за 2015-2017 роки та січень-червень 2018 року.

Аудит проведено з метою надання оцінки формування і рівня виконання місцевого бюджету, встановлення причин, що негативно впливають на його виконання; визначення шляхів удосконалення системи формування дохідної частини та управління бюджетними коштами, майном, земельними ресурсами, надання оцінки діяльності органу місцевого самоврядування щодо ефективності управління бюджетними коштами та комунальним майном.

Аналізом дохідної частини бюджету селища Східниця за 2015-2017 роки та січень - червень 2018 року, як за загальним, так і за спеціальним фондами з врахуванням трансфертів, засвідчено, що в середньому виконання забезпечено на рівні 105,2 % до уточненого плану (надійшло 58,2 млн грн при уточненому плані 55,3 млн гривень).

В свою чергу, виконання видаткової частини місцевого бюджету забезпечено на рівні 85,6 % (уточнений план – 63,6 млн грн) невиконання склало 14,4 % або 9,1 млн гривень.

Проведеним державним фінансовим аудитом підтверджено, що до бюджету селища Східниця можна залучити додаткові резерви з метою збільшення доходів, використання яких дозволить зміцнити матеріальну базу та покращити соціальну та виробничу інфраструктуру селища.

Зокрема, унаслідок окремих прогалин у впровадженій селищною радою системі контролю, спільному адмініструванні платежів до селищного бюджету не забезпечено надходжень до бюджету майже 3,6 млн грн в т.ч. від орендної плати за землю - 0,8 млн грн, податку за нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, в сумі 2,8 млн гривень.

За умови законодавчого врегулювання приналежності земельних ресурсів до громади селища виникне можливість щорічно додатково отримувати кошти в сумі 11 млн гривень.

Внаслідок невиконання недобросовісним забудовником договірних зобов'язань щодо сплати пайових внесків селищним бюджетом недоотримано доходів з врахуванням пені на суму 0,2 млн гривень.

Суттєвим фінансовим навантаженням на селищний бюджет є надання комунальним підприємствам територіальної громади коштів на їх утримання, а саме в основному на виплату заробітної плати працівникам.

Внаслідок прийняття органом місцевого самоврядування рішень щодо виділення бюджетних коштів на утримання об'єктів благоустрою смт. Східниця, без детального розрахунку потреби в коштах та без затвердження рішень про визначення вартості одиниці площі прибирання, розміру накладних витрат та загальної площі прибирання території селища, неефективно використано бюджетні кошти в сумі 6,7 млн гривень.

При проведенні селищною радою значних видатків на заходи щодо здійснення капітальних вкладень (будівництво та реконструкцію об'єктів соціальної сфери) в межах виконання програм не збільшено вартість комунального майна на вартість проведеної реконструкції в сумі 3,2 млн грн

С.М.С.

та не віднесено до об'єктів комунальної власності котельню вартістю 0,8 млн гривень.

Недостатній контроль за використанням коштів на проведення капітального ремонту, реконструкцію та будівництво об'єктів спричинив понесення втрат внаслідок завищення вартості робіт на суму 34,7 тис. гривень.

Мис

Вступ

Значна частина державних фінансових ресурсів зосереджується у місцевих бюджетах, які є фундаментом бюджетної системи кожної унітарної країни.

Для збільшення частки власних доходів місцевих бюджетів, зменшення залежності від фінансової допомоги, досягнення збалансованості бюджетів, підвищення ефективності управління місцевими фінансами необхідно:

1) чітко закріпити бюджетні повноваження і відповідальність органів влади різних рівнів під час формування доходів;

2) зменшити вертикальний і горизонтальний фіскальні дисбаланси шляхом передання до місцевих бюджетів достатніх джерел доходів, адекватних видатковим потребам місцевого самоврядування;

3) здійснювати послідовну і виважену державну регіональну політику, спрямовану на зменшення значних відмінностей в економічному розвитку територій;

4) підвищити превентивні заходи та посилити контроль стосовно порушення бюджетного законодавства у сфері мобілізації доходів до місцевих бюджетів.

З метою запобігання негативним наслідкам виконання доходів місцевих бюджетів доцільно здійснювати їх моніторинг на всіх стадіях бюджетного процесу із застосуванням аналізу, аудиту і проведення постійного контролю за справлянням податків, зборів і обов'язкових платежів та мобілізацією доходів бюджету відповідно до визначених планових показників на бюджетний рік.

Ефективне виконання місцевих бюджетів за доходами сприятиме формуванню необхідних передумов для їх результативного використання, що дасть змогу забезпечити належний рівень соціально-економічного розвитку регіонів та підвищити якість, доступність та результативність надання соціальних послуг.

В умовах дефіциту бюджетних коштів поряд із здатністю органів управління акумулювати достатні обсяги фінансових ресурсів місцевих бюджетів найважливішим є питання їх ефективного використання.

З метою оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами та виявлення резервів щодо залучення додаткових доходів місцевого бюджету проведено державний фінансовий аудит.

Фонова інформація

Курорт Східниця – гірське містечко, розташоване у Карпатах. За надзвичайну красу, хвойні ліси, різнотрав'я гірських лугов її називають «Українською Швейцарією».

Відпочинкові комплекси європейського класу, санаторії та вілли (на будь-який смак та гаманець), цілюще повітря гірської місцевості, 38 джерел дарують здоров'я, відновлення та енергію.

Східниця - невеликий і відносно молодий бальнеологічний курорт України, оскільки діє саме як курорт тільки останні 40 років.

Східниця розташована в долині на північно-східному схилі Карпат, в 25 км від курорту Трускавець на висоті 500-600 метрів над рівнем моря.

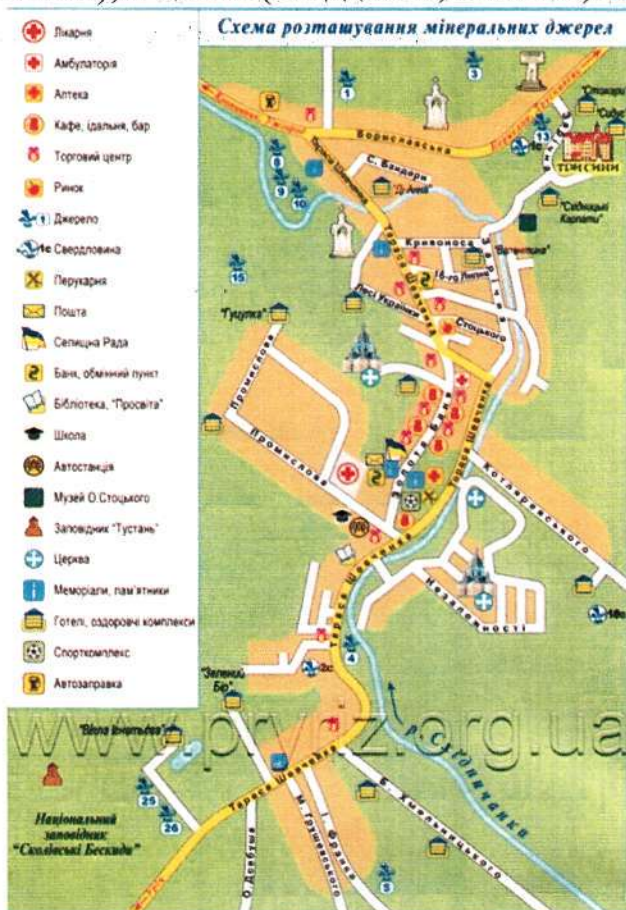
Сучасна Східниця - це невелике мальовниче гірське селище міського типу з населенням 2500 осіб, площею – 6,9 км².

Мал. Карта смт Східниця.

На місці сучасної Східниці у часи Київської Русі існувало поселення «Золота Баня». Недалеко від нього стояла фортеця Тустань. Під час нападу орд хана Батия Золота Баня була зруйнована (як і фортеця Тустань з навколишніми селами). Люди, які після цього залишилися живими, з часом почали сходитися у долину річки Стрий, заснувавши тут поселення — Східницю, яка від цього «сходження» отримала свою назву. Вперше Східниця згадується у документах XIV століття.

Інфраструктура Східниці: 12 джерел мінеральної води (в експлуатації); три санаторії; приблизно 70 відпочинкових та оздоровчих закладів; стадіон; амфітеатр; парк Пантелеймона Святителя; 2 супермаркети; 5 ресторанів (загальних); 2 банки (Ощадбанк, Газбанк). Мал. Інфраструктура смт Східниця.

Східницьке родовище мінеральних вод — родовище мінеральних вод, розташоване у Львівській області навколо та у смт Східниця. У Східницькому

С.Масел

родовищі мінеральних вод налічується 38 джерел та 17 свердловин, з яких 10 джерел та 3 свердловини відкриті для відвідувачів.

Мал. Східницьке родовище мінеральних вод.

Крім того, у смт Східниця знаходиться Бориславський дошкільний навчальний заклад №5 загально – розвиваючого типу, Східницька загальноосвітня школа I-III ступенів №2 Бориславської міської ради Львівської області, Східницька селищна бібліотека, Народний дім «Просвіта», Комунальне підприємство «Господарник», Комунальне підприємство «Східницькі Джерела» Східницької селищної ради, Східницька селищна амбулаторія загальної практики – сімейної медицини, Пункт екстреної медичної допомоги «Східниця» Дрогобицької підстанції екстреної медичної допомоги комунального закладу Львівської обласної ради «Львівський обласний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф».

На території Східниці розташована Східницька ділянка Східницького нафтового родовища, на якій НГВУ «Бориславнафтогаз» ПАТ «Укрнафта» здійснює видобуток нафти та газу.

Поклади пластові, склепінчасті, тектонічно екрановані, один з них також літологічно обмежений. Режим покладів пружний, розчиненого газу та гравітаційний. Запаси початкові видобувні категорій: нафти — 3812 тис. тонн; розчиненого газу — 407 млн м³.

Мал. Зображення вишки видобутку нафти.

Східницька селищна рада — орган місцевого самоврядування Бориславської міської ради Львівської області з адміністративним центром у селищі міського типу Східниця.

СМР

Розділ І. Організація проведення державного фінансового аудиту

1.1. Підстава для проведення аудиту:

Пункт 2.2 Плану проведення заходів державного фінансового контролю Західного офісу Держаудитслужби на III квартал 2018 року з урахуванням пункту 6 Порядку проведення Державною аудиторською службою, її міжрегіональними територіальними органами державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.05.2007 № 698, та Методичних рекомендацій з організації та проведення державного фінансового аудиту виконання місцевих бюджетів, затверджених наказом ГоловокРУ від 13.03.2007 № 50 (із змінами).

1.2. Об'єкт аудиту: кошти бюджету селища Східниця, комунальне майно та ресурсна база, одержувачі бюджетних коштів.

1.3. Мета аудиту:

Аналіз соціально-економічного розвитку селища Східниця, надання оцінки формування і рівня виконання бюджету селища, встановлення причин, що негативно впливають на його виконання; визначення шляхів удосконалення системи формування дохідної частини та управління бюджетними коштами, майном, землями, у тому числі можливості збільшення доходів місцевого бюджету. Надання оцінки діяльності органу місцевого самоврядування щодо ефективності управління бюджетними коштами та комунальним майном.

1.4. Період дослідження: 2015-2017 роки та січень-червень 2018 року.

1.5. Учасники аудиту:

- Західний офіс Держаудитслужби;
- Східницька селищна рада;
- Головне управління ДФС у Львівській області;
- Комунальне підприємство «Господарник»;
- Комунальне підприємство «Східницькі джерела»;
- Головне управління Держгеокадастру у Львівській області;
- Департамент державної архітектурно – будівельної інспекції у Львівській області.

1.6. Методи проведення аудиту:

У ході державного фінансового аудиту використано законодавчі та нормативні акти з питань діяльності органів місцевого самоврядування, формування та виконання селищного бюджету, оподаткування, земельних відносин, управлінням майном та методи економічного, статистичного аналізу фінансової звітності селищного бюджету, статистичні дані, результати контрольних заходів Західного офісу Держаудитслужби стосовно наявних та додаткових ресурсів тощо.

Також проаналізовано інформації Головного управління Державної фіскальної служби у Львівській області, Головного управління Держгеокадастру у Львівській області, Львівського обласного управління водних ресурсів, Департаменту державної архітектурно-будівельної інспекції у Львівській області, управління комунальної власності, земельних відносин

Масей

та архітектури Бориславської міської ради та інше.

Під час аудиту використано дані, зібрані в ході аудиту, а також отримані за запитами від установ та організацій.

З метою вивчення громадської думки щодо стану виконання селищного бюджету, виробничої та соціальної інфраструктури смт Східниця проведено анкетування 65 громадян (працівників органів місцевого самоврядування, мешканців та відпочиваючих селища).

Анкети опитаних працівників органів місцевого самоврядування та громадян смт Східниця в Додатку 1 до аудиторського звіту.

Маш

Розділ II. Оцінка рівня виконання бюджету селища Східниця

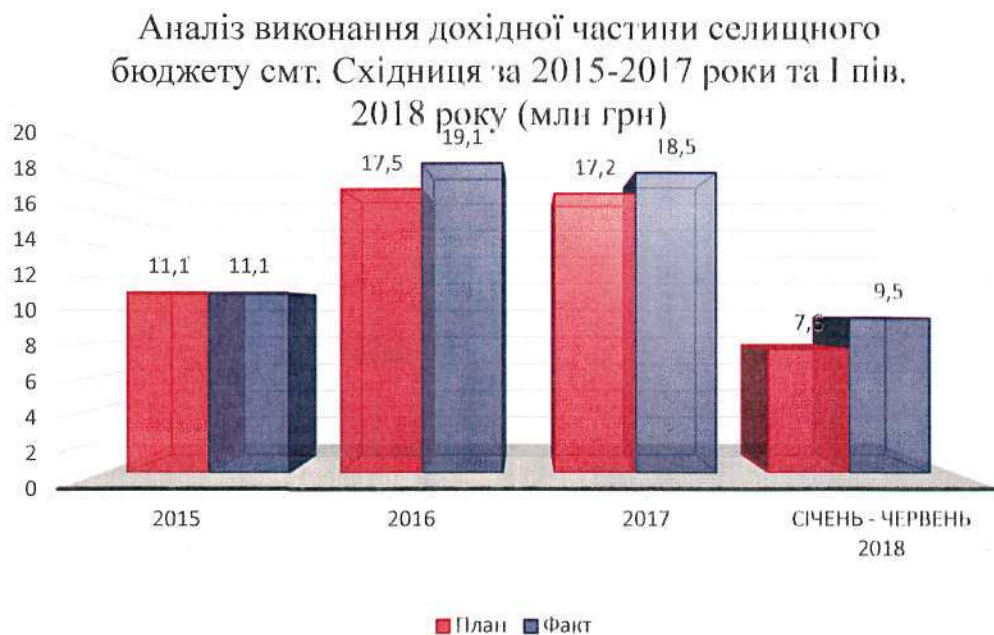
Сучасний етап розвитку державотворення характеризується підвищеною увагою до питання ефективності місцевої влади та управління. Адже довіра між суспільством і місцевими органами управління знаходить своє відображення у рівні задоволення обслуговуванням населення. Соціальна напруга спадає, коли підвищується ефективність роботи місцевих установ, посилюється їх статус серед громадян.

Результати виконання місцевих бюджетів відображають загальний соціально-економічний стан відповідної території та її потенціал сталого розвитку. Наявність достатніх ресурсів є запорукою того, що територіальна громада має можливість надавати більш якісні та більш різноманітні послуги своїм жителям, реалізовувати соціальні та інфраструктурні проекти, створювати умови для розвитку підприємництва, залучення інвестиційного капіталу, розробляти програми місцевого розвитку та фінансувати інші заходи для всебічного покращення умов проживання жителів громади.

За рахунок коштів селищного бюджету у досліджуваному періоді фінансувалась Східницька селищна рада, виділялись кошти комунальним підприємствам «Господарник» і «Східницькі джерела», а також виконувались різного роду місцеві програми.

Виконання дохідної частини бюджету селища Східниця протягом досліджуваного періоду як за загальним, так і за спеціальним фондами, в середньому забезпечено на рівні 105,2 % до уточненого плану (надійшло 58,2 млн грн при уточненому плані 55,3 млн гривень).

Діаграма аналізу виконання дохідної частини бюджету селища Східниця по роках.

Виконання видаткової частини місцевого бюджету забезпечено на рівні 85,6% (уточнений план – 63,6 млн грн) невиконання склало 14,4 % або 9,1 млн гривень.

М. М. М.

Діаграма виконання видаткової частини селищного бюджету по роках.

**АНАЛІЗ ВИКОНАННЯ ВИДАТКОВОЇ
ЧАСТИНИ СЕЛИЩНОГО БЮДЖЕТУ СМТ.
СХІДНИЦЯ ЗА 2015-2017 РОКИ ТА І ПІВ.
2018 РОКУ (МЛН ГРН)**

В аудиторському періоді спостерігається позитивна динаміка збільшення надходжень до бюджету селища, що дозволяє самостійно, за рахунок власних ресурсів розвивати виробничу та соціальну інфраструктуру смт Східниця та покращить якість життя громадян селища.

2.1. Оцінка виконання бюджету селища Східниця за доходами

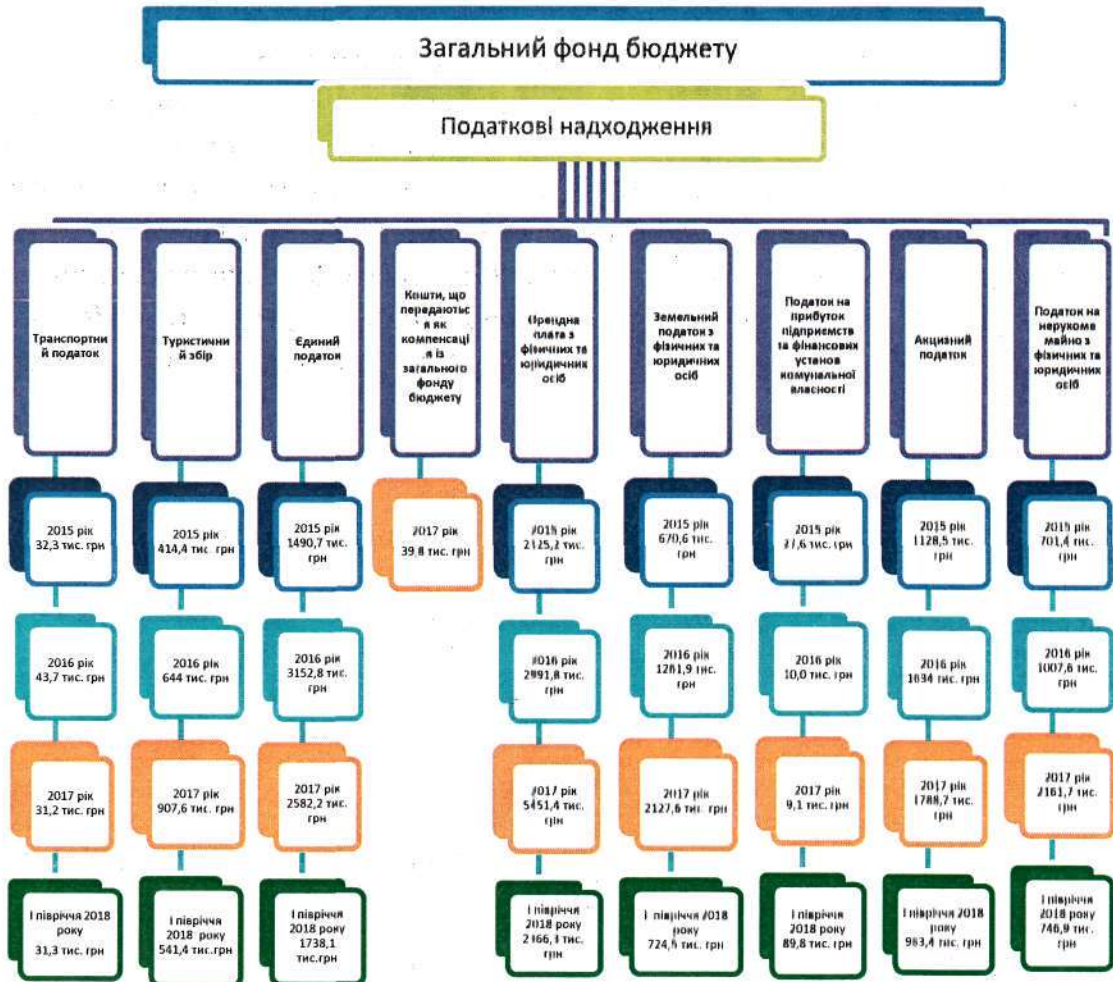
Дохідна частина селищного бюджету протягом 2015-2017 років та І півріччя 2018 року формувалася за рахунок податкових та неподаткових надходжень, що свідчить про фінансову незалежність місцевого бюджету від надходжень з державного бюджету.

За вказаний період як за загальним, так і за спеціальним фондами з врахуванням трансфертів (0,3 млн грн з обласного бюджету на виконання мікропроєкту), виконання дохідної частини селищного бюджету забезпечено на рівні 105,2 % до уточненого плану (надійшло 58,2 млн грн при уточненому плані 55,3 млн гривень).

До доходів загального фонду селищного бюджету зараховуються податкові надходження, що складають 67,6 % від загального обсягу доходів (податки на доходи, податок на прибуток підприємств), внутрішні податки на товари (акцизний податок з виробленої продукції), місцеві податки (податок на нерухоме майно від фізичних та юридичних осіб, земельний податок з фізичних та юридичних осіб, туристичний збір, єдиний податок) неподаткові надходження становлять 2,4 % від загального обсягу доходів (перерахування частини чистого прибутку, адміністративні збори, надходження від оренди майна), інші надходження (плата за розміщення тимчасово вільних коштів, субвенція) та інші неподаткові надходження.

Блок - схема структури та обсягу податкових надходжень загального фонду бюджету селища Східниця.

СМТ

Основну питому вагу в доходах селищного бюджету за досліджений період займають надходження від орендної плати земельних ділянок з юридичних осіб та фізичних осіб (12,8 млн грн по 190 договорах), податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, від фізичних та юридичних осіб власників житлової та нежитлової нерухомості, в сумі - 4,6 млн грн, туристичного збору - 2,5 млн грн, єдиного податку з фізичних, юридичних осіб - 9 млн грн, надходження коштів пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту - 11,7 млн гривень.

Блок - схема структури та обсягу неподаткових надходжень загального фонду бюджету селища Східниця.

Східниця

Одним із вагомих (понад 30% від загального обсягу) бюджетоутворюючих джерел по загальному фонду є податок на майно, зокрема, орендна плата юридичних осіб з обсягом надходжень за 2016-2017 роки та 6 місяців 2018 року – 12,8 млн гривень.

Також питому вагу у структурі загального фонду складають податкові надходження від акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів – 9,5 % або 5,5 млн грн та єдиний податок з фізичних осіб – 15,4% або 9,0 млн гривень.

В структуру доходів загального фонду за 2015 рік селищного бюджету включено субвенцію на проведення виборів депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів – 74,2 тис.грн, за 2016 рік - субвенцію з інших бюджетів (обласного) на виконання інвестиційних проектів – 100,4 тис. гривень.

Доцільно вказати, що в I півріччі 2018 року внаслідок ненадходження від акцизного податку з реалізації суб'єктами господарювання роздрібною торгівлі підакцизних товарів не надійшло 0,5 млн грн або 38,8 % запланованих.

Також з метою формування джерел фінансування територіальних громад, подібно до існуючого розподілу коштів рентної плати, що надходить від інших ніж вуглеводнева сировина видів корисних копалин, з 2018 року запроваджується розподіл рентної плати, що надходить від вуглеводневої сировини у співвідношенні 5 до 95% загального фонду місцевого та державного бюджетів відповідно.

Оскільки п. 41 ст. 66 та п. 31 ст. 69 Бюджетного кодексу України [2] передбачено додатковий розподіл коштів доходів місцевого бюджету між бюджетами територіальних громад, а також сільських, селищних та міських рад, то виникає необхідність деталізації додатків розрахунку рентної плати із складанням в межах розрахунків за спеціальними дозволами окремих додатків із зазначенням кодів адміністративно-територіального устрою за місцезнаходженням відповідних об'єктів, пов'язаних із видобуванням вуглеводневої сировини.

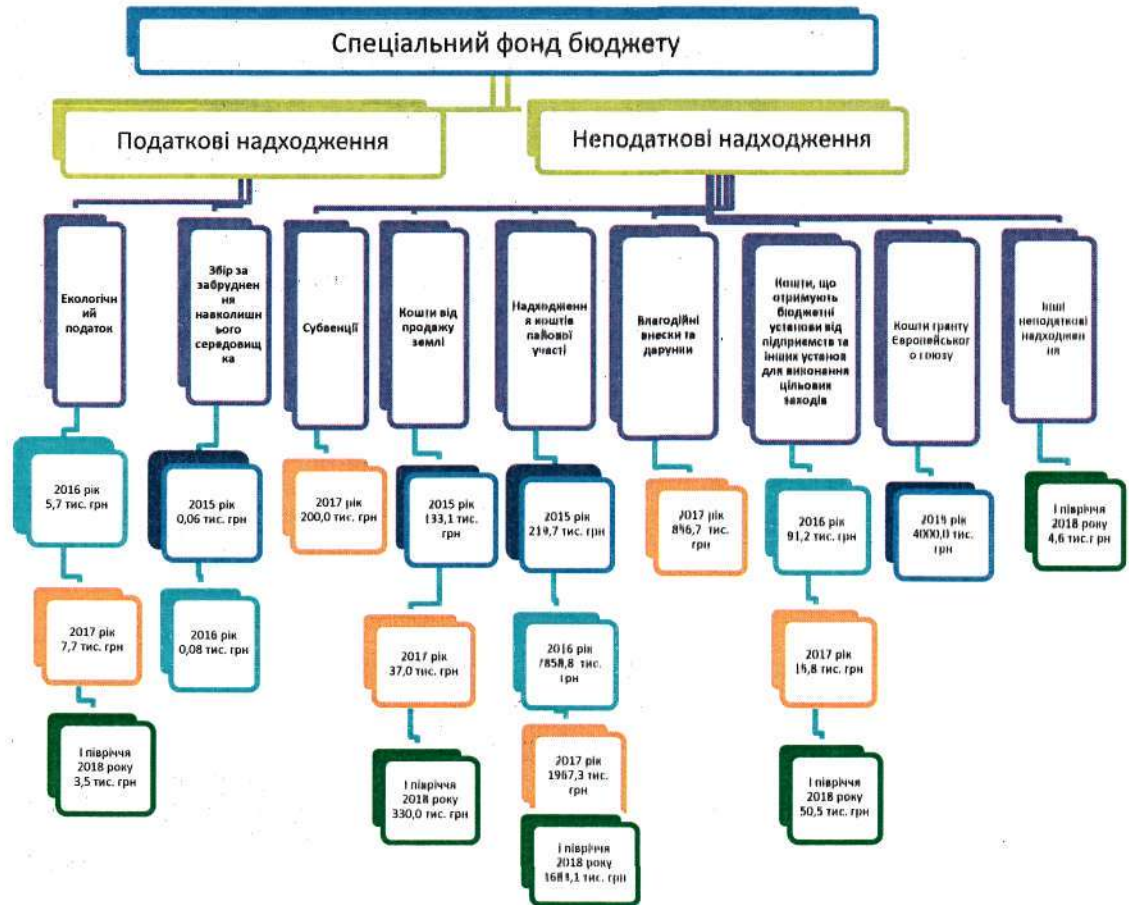
На території селища Східниця розташована Східницька ділянка Східницького нафтового родовища, на якій НГВУ «Бориславнафтогаз» ПАТ «Укрнафта» здійснює видобуток нафти та газу.

Проте доходи від сплати рентної плати в доходній частині бюджету селища Східниця на 2018 рік не заплановано, виконання склало 0,4 тис. гривень.

Надходження від розміщення тимчасово вільних коштів місцевого бюджету в АБ «Укргазбанк» в сумах 2,0 млн грн, у 2017 році та 2,5 млн грн у 2018 році склали відповідно 134,0 тис.грн та 47,0 тис. гривень.

До доходів спеціального фонду селищного бюджету зараховуються податкові надходження (екологічний податок), неподаткові надходження (пайова участь, доходи від операції з капіталом, кошти гранту Європейського союзу, благодійні внески) та інші неподаткові надходження, що складають 30 % до загального обсягу надходжень.

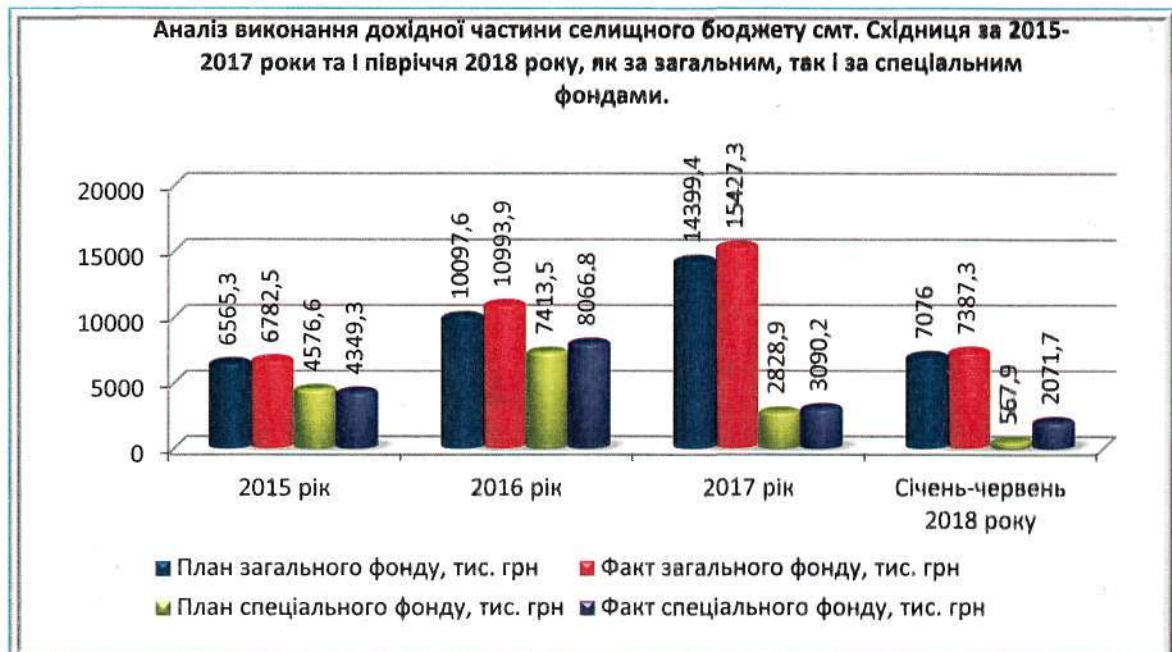
Блок схема структури та обсягу податкових та неподаткових надходжень спеціального фонду бюджету селища Східниця.

За аудиторський період за загальним фондом з врахуванням трансфертів (0,1 млн грн з обласного бюджету на виконання мікропроєкту), виконання доходної частини селищного бюджету забезпечено на рівні 104% до уточненого плану (надійшло 39,7 млн грн при уточненому плані 38,1 млн гривень).

За період дослідження за спеціальним фондом з врахуванням трансфертів (0,2 млн грн з обласного бюджету на виконання мікропроєкту), виконання доходної частини селищного бюджету забезпечено на рівні 114% до уточненого плану (надійшло 17,6 млн грн при уточненому плані 15,4 млн гривень).

Діаграма виконання доходної частини бюджету селища за загальним та спеціальними фондами.

СМТ

Спеціальний фонд селищного бюджету Східниця в основному формується за рахунок надходжень коштів пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту, що становить в періоді аудиту 18,3 млн грн або 64 відсотки від загального обсягу.

Кошти пайової участі забудовників є однією з вагомих складових фонду розвитку місцевого бюджету.

Діаграма формування бюджету розвитку бюджету селища Східниця.

Дані щодо планування та виконання дохідної частини бюджету селищного Східниця за 2015-2017 роки та січень-червень 2018 року наведено в Додатку 2.

2.2. Оцінка виконання бюджету селища Східниця за видатками

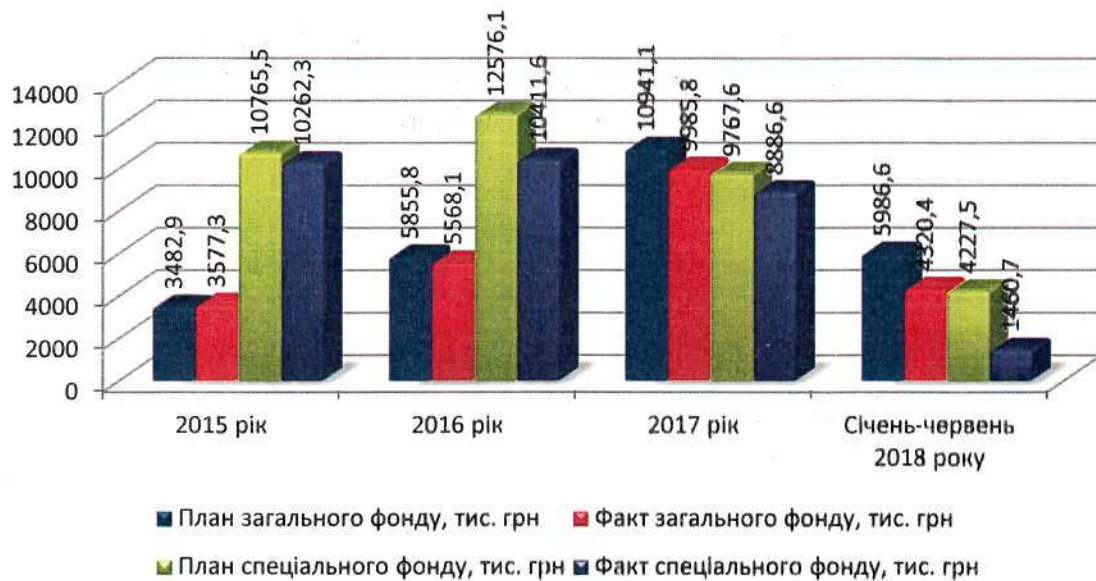
Протягом досліджуваного періоду з бюджету селища Східниця в загальному проведено видатків в сумі 54,5 млн грн, в тому числі із загального фонду 23,4 млн грн, по спеціальному фонду – 31,1 млн гривень.

Виконання видаткової частини бюджету громади протягом періоду з 01.01.2015 по 30.06.2018 забезпечено на рівні 85,6 % (уточнений план 63,6 млн гривень).

Діаграма щодо виконання бюджету селища Східниця за видатками загального та спеціального фондів за досліджуваний період.

Мис

Аналіз виконання видаткової частини селищного бюджету смт. Східниця за 2015-2017 роки та I півріччя 2018 року, як за загальним, так і за спеціальним фондами.

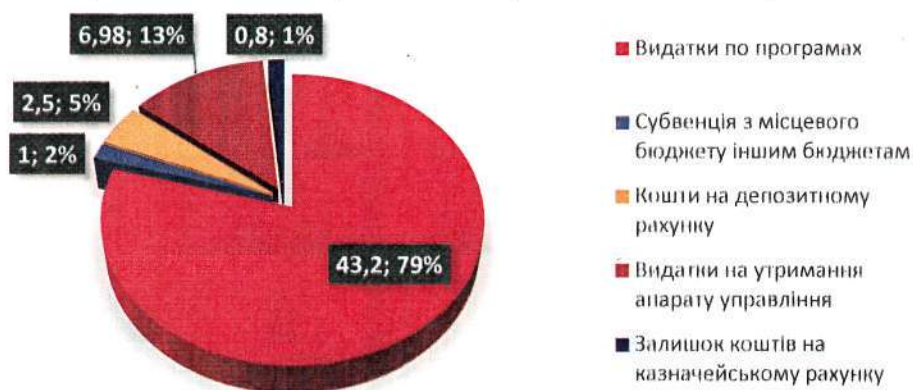

Як показує проведений аналіз виконання видаткової частини селищного бюджету за 2015-2017 роки, спостерігається тенденція до її збільшення, а саме у 2,8 раза.

В свою чергу за вказаний період відслідковується зменшення видаткової частини спеціального фонду з 10,3 млн грн до 8,9 млн грн, що становить 86 % від плану.

Діаграма структури видаткової частини бюджету селища Східниця.

Структура видаткової частини селищного бюджету смт. Східниця за весь досліджуваний період (млн грн)

Із загальної суми видатків селищного бюджету 54,5 млн грн, на виконання Програми капітального будівництва об'єктів соціально-культурного призначення та інженерної інфраструктури, розвитку житлово-комунального господарства і благоустрою та проведення робіт з будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг смт Східниця використано 40 млн грн, що складає 75 % від загального обсягу видатків.

На Програми розвитку земельних відносин та охорони земель смт Східниця спрямовано коштів в сумі 0,1 млн грн або 0,2 відсотка.

М. М. М.

На виконання Програми транскордонного співробітництва смт. Східниця з містами та іншими населеними пунктами Європейського Союзу з селищного бюджету освоєно 0,6 млн грн, що становить 1% від загального обсягу видатків.

На проведення культурно - розважальних заходів використано 2,0 млн грн (3,8 %), на розвиток фізичної культури та спорту – 0,2 млн грн (0,4%), на надання матеріальної допомоги малозабезпеченим сім'ям і громадянам - 0,3 млн грн (0,6 %).

Протягом досліджуваного періоду відповідно до рішень Східницької селищної ради з селищного бюджету за рахунок вільного залишку бюджетних коштів на підставі спільних договорів, укладених між надавачем субвенції та її отримувачами, надавались кошти в сумі 1,0 млн грн, а саме Бориславській міській раді, Управлінню Державної казначейської служби України у м. Бориславі Львівської області, 6 Державній пожежно - рятувальній частині ГУ ДСНС України у Львівській області.

Інформація щодо надання Східницькою селищною радою субвенцій в розрізі отримувачів в Додатку 3 до аудиторського звіту.

Крім того, на утримання селищної ради видатки з бюджету смт Східниця протягом 2015 -2017 років зросли з 1,35 млн грн до 2,5 млн грн, тобто в 1,8 раза (7 млн грн або 13 % всіх видатків за аудиторський період).

В основному вказане зростання видатків на утримання апарату селищної ради виникло у зв'язку з збільшенням посадових окладів працівникам та підвищення тарифів на комунальні послуги та енергоносії.

Структуру апарату Східницької селищної ради та її виконавчого органу затверджено Східницькою селищною радою рішенням сесії від 11.05.2010 №617 та протягом досліджуваного періоду внесено зміни в структуру та збільшено чисельність з 9,5 штатних одиниць до 10,5 внаслідок введення посади державного реєстратора (рішення сесії від 24.03.2016 №88). [27]

Додатково необхідно вказати, що рішенням сесії Східницької селищної ради від 16.02.2017 №255 з 01.03.2017 затверджено загальну штатну чисельність апарату селищної ради та її виконавчого комітету в кількості 14,5 штатних одиниць, в тому числі введено посади керівника Департаменту з питань державного архітектурно-будівельного контролю смт Східниця, заступника керівника Департаменту з питань державного архітектурно-будівельного контролю смт Східниця, діловода, водія. [30]

Довідково: департамент - структурний підрозділ, що утворюється для виконання основних завдань високого ступеня складності (багатогалузевість, багатофункціональність, програмно-цільовий напрям діяльності), координації роботи, пов'язаної з виконанням таких завдань, за умови, що в його складі буде не менш як чотири відділи. [17]

Відповідно, включення вищевказаних посад до апарату селищної ради є необґрунтованим.

Доцільно вказати, що вище перелічені посади не включено до штатного розпису за 2017 та 2018 роки, відповідно, видатки на утримання вказаних посад не планувались.

При дослідженні питання наявності дебіторської та кредиторської заборгованостей по бюджетній установі, що фінансуються із загального бюджету, досліджено, що станом на 01.01.2016, 01.01.2017 та 01.01.2018 будь-яка заборгованість не обліковується.

Таким чином, проведенням аналізом видаткової частини встановлено, що видатки бюджету селища збільшуються однак менші від запланованих у зв'язку з невиконанням заходів окремих програм, що не сприяє покращенню виробничої та соціальної інфраструктури смт Східниця.

2.3. Стан забезпечення спільних інтересів територіальної громади щодо якості соціальних послуг

У ході аудиту з'ясовано, що за рахунок коштів селищного бюджету Східниці в досліджуваному періоді соціальні послуги у сфері охорони здоров'я, культури та соціального захисту не надавались.

Водночас, в досліджуваному періоді за рахунок селищного бюджету в межах освоєння «Програми надання матеріальної допомоги малозабезпеченим сім'ям і громадянам смт Східниця» використано коштів на суму 0,3 млн гривень. [27]

Дана Програма спрямована на соціальну підтримку багатодітних родин, одиноких матерів, зайнятих доглядом за дитиною, родин, а також учасників бойових дій на сході нашої держави, осіб, які отримують соціальні пенсії, осіб з обмеженими фізичними можливостями, осіб, зареєстрованих в пошуку роботи, (далі – малозабезпечені верстви населення) відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Бюджетного кодексу України та чинного законодавства про соціальний захист населення. [2, 6, 27]

Очікувані результати вищевказаної Програми - надання матеріальної підтримки малозабезпеченим верствам населення (середня допомога від 500 до 1000 гривень).

Однак ефект від виконання Програми – тимчасове і незначне покращення фінансового стану окремих громадян.

Заслуговує уваги одна з головних проблем селища для потреб населення: це будівництво каналізаційних колекторів, очисних споруд та, відповідно, транспортування до них стоків.

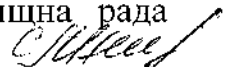
Східниця – селище міського типу у Львівській області, підпорядковане Бориславській міській раді, всеукраїнський бальнеологічний курорт імені Омеляна Стоцького. Селище Східниця розпорядженням президента України № 93/98-рп від 22.04.1998 визнано як Всеукраїнська дитяча оздоровниця; згідно з постановою Кабінету Міністрів України № 141 від 04.02.1999 затверджено Програму розвитку курорту Східниця.

Ця мальовнича та курортна зона потребує потужного поштовху в плані масштабного будівництва централізованого каналізування та водовідведення. Однак, бюджет розвитку даної селищної громади не дозволяє самотійно та в найкоротші терміни вирішити проблему центрального каналізування в селищі.

На даний час найбільш актуальним для вирішення вищезазначеної проблеми є будівництво об'єкта «Каналізування району вул. Котляревського у смт Східниця м. Борислава Львівської області. Очисні споруди глибокого біологічного очищення господарсько-побутових стічних вод». Обсяг коштів, необхідний для реалізації проекту 12,5 млн гривень.

На «Будівництво каналізаційного колектору по вул. Чорновола в смт. Східниця Львівської області» потреба в коштах складає 1,1 млн гривень.

Місцевий бюджет не володіє коштами щоб самотійно в короткі терміни реалізувати вказані проекти, у зв'язку з чим Східницька селищна рада

подавала запит на фінансування з обласного фонду охорони навколишнього природного середовища.

Виконання вказаних проектів підвищить рівень комфортності, добробуту життя та громадської і екологічної безпеки, додержання гарантованих державою соціальних та інших стандартів для кожного громадянина у смт Східниця незалежно від місця проживання чи відпочинку.

С. М. М. М.

Розділ III. Результати державного фінансового аудиту

За період дослідження спостерігається тенденція до зростання доходів від оренди землі селища Східниця, яка надана в користування як фізичним, так і юридичним особам (2015- 2,1 млн грн, 2016 - 3,0 млн грн, 2017-5,4 млн грн).

План надходжень вказаного податку на майно в частині орендної плати від юридичних та фізичних осіб виконаний, відповідно, на 107 %, 108 %, 110 відсотків.

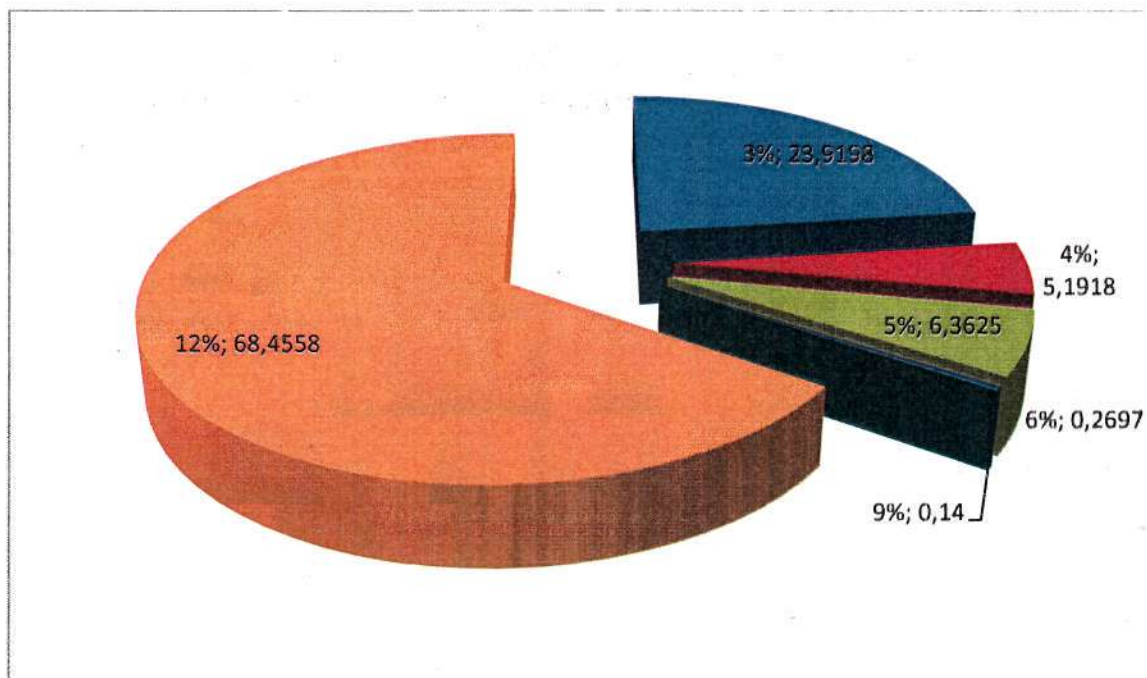
Збільшення вказаних надходжень відбулось за рахунок введення з 01.01.2017 нової нормативно грошової оцінки (НГО) на землю селища.

Однак, доцільно вказати, що при формуванні дохідної частини бюджету селища Східниця на 2017 рік та 2018 рік занижено планові надходження доходів від оренди землі, оскільки не враховано збільшення розміру орендної плати у зв'язку з введенням нової НГО. [31]

Водночас, перевиконання по надходженнях до бюджету вказаного платежу досягнуто за рахунок заниженого планування, а не завдяки вжитими заходами органами самоврядування та фіскальними органами щодо наповнення дохідної частини місцевого бюджету.

Всього в оренду здано земельні ділянки площею 104 га, що становить 15% від облікованої площі землі по 6 –зем.

Діаграма розподілу земельних ділянок селища, зданих в оренду відповідно до цільового призначення та займаних площ.

При зростанні доходів від плати за землю органами місцевого самоврядування не вживаються вичерпні заходи при управлінні земельними ресурсами, що призводить до втрати можливості отримувати додаткові доходи.

Гіпотеза 3.1. Неналежна координація з органами виконавчої влади, які адмініструють платежі до селищного бюджету за користування землями громади, та недостатній контроль за виконанням власних рішень ради суттєво впливають на формування доходів та не сприяють максимальному наповненню бюджету.

Гіпотеза підтверджується.

СМ

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначає, що матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування є рухоме і нерухоме майно, земля, природні ресурси, що є в комунальній власності територіальної громади. [6]

Здійснення якісного управління ресурсами, що знаходяться в комунальній власності, є перспективним напрямком наповнення бюджетів і відповідно соціально-економічного розвитку територіальних громад.

Однією з обов'язкових умов виконання органами місцевого самоврядування своїх повноважень є належне та стабільне фінансове забезпечення, або ж самодостатній бюджет, яке значною мірою залежить від використання як податкового потенціалу наповнення доходної частини, так і ринку землі. [6]

Розмір надходжень коштів від оренди та відчуження землі і майна залежить від ефективності управління ресурсами громади.

Відповідно до ст. 206 Земельного кодексу України використання землі в Україні є платним. Об'єктом плати за землю є земельна ділянка. [4]

Платниками земельного податку є власники земельних ділянок, земельних часток (паїв) та землекористувачі, яким відповідно до закону надані у користування земельні ділянки державної та комунальної власності, у тому числі на умовах оренди. [7]

В свою чергу орендна плата за землю визначається договором оренди у відсотках до нормативно-грошової оцінки земель. [7]

Довідково: Нова нормативно - грошова оцінка земель по смт Східниця Східницької селищної ради міста Борислава Львівської області введена в дію з 01 січня 2017 року, відповідно до якої середня (базова) вартість 1 кв.м становить 169,37 гривень.

Не підписання додаткової угоди одним орендарем в частині збільшення розміру орендної плати відповідно до нової нормативно-грошової оцінки призвело до втрати селищним бюджетом за 2017 рік та I півріччя 2018 року доходів в сумі 136,9 тис. гривень.

Крім цього, внаслідок не внесення всіх земель територіальної громади селища Східниця до Публічної кадастрової карти не внесено зміни до 11 договорів оренди у зв'язку з прийняттям нової нормативно-грошової оцінки земель.

Невідповідність даних щодо обсягу земель смт. Східниця (курорту Східниця) згідно з Генеральним планом та з даними державної статистичної звітності про наявність земель та розподіл їх за власниками земель, землекористувачами, угіддями (звіт форми б-зем) підтверджує факт необхідності законодавчого врегулювання приналежності земельних ресурсів до територіальної громади.

Довідково: Східницькою селищною радою внесено зміни від 15.11.2013 (рішення сесії № 577) до рішення № 199 від 29.11.2011 «Про внесення змін до Генерального плану смт Східниця (курорту Східниця)», згідно з яким проєктована територія смт (курорту) Східниця становить 2940,9449 га. За даними звіту ф. б-зем площа смт Східниця - 693,0 га.

Зокрема, до Публічної кадастрової карти земель несільськогосподарського призначення не внесено урочище «Смерекове» і, як наслідок, в орендаря та орендодавця (Східницької селищної ради) відсутні підстави на отримання витягу з технічної документації про нормативну

грошову оцінку вказаної земельної ділянки, і укладання додаткових договорів на предмет збільшення розміру орендної плати та відповідно збільшення надходжень до селищного бюджету.

Межі адміністративно – територіальних утворень, в т. ч. селищ, встановлюються і змінюються за проектами землеустрою, які розробляються відповідно до техніко – економічного обґрунтування їх розвитку, генеральних планів населених пунктів. [4]

Питання меж смт Східниця вперше врегульовано актом без дати і номера на право користування землею, виданим виконавчим комітетом Дрогобицької обласної ради депутатів трудящих Бориславської міської ради та депутатів трудящих (смт Східниця), за яким в постійне користування селищній раді було відведено 789,76 га.

Наступним правочином в цьому напрямку було рішення виконавчого комітету Львівської обласної ради народних депутатів від 06.10.1982 №457, яким затверджено Генеральний план смт Східниця і за яким до меж смт Східниця було включено в тому числі і землі несільськогосподарського призначення площею 72 га урочища «Смерекове».

Проект землеустрою щодо зміни межі селища міського типу Східниця м. Борислава Львівської області розроблений в 2005 році ДП «Львівський науково-дослідний та проектний інститут землеустрою».

Як підоснову для цього проекту використано вищезгаданий акт без дати і номера на право користування землею, виданий виконавчим комітетом Дрогобицької обласної ради депутатів трудящих Бориславської міської ради та депутатів трудящих (смт. Східниця) та рішення щодо формування територій Новокропивницької, Опаківської та Попелівської сільських рад. За станом на 01.01.2005 згідно з земельно-обліковими документами за смт Східниця рахувалася площа 693,0 га.

При розрахунку середньої (базової) вартості нормативно - грошової оцінки земель смт Східниця, проведеної у 2016 році і введеної в дію з 01 січня 2017 року, враховано землі урочища «Смерекове». [22]

Довідково: у Східницькій селищній раді в наявності 11 діючих договорів оренди 63,242 га земельних ділянок, які по територіальній приналежності належать урочищу «Смерекове» та не включені до Публічної кадастрової карти. [34]

За умови внесення до Публічної кадастрової карти земель, які здаються в оренду Східницькою селищною радою, та відповідно переукладання договорів оренди, резерв щорічних додаткових надходжень складе 11 млн.гривень.

Розрахунок резерву надходжень в Додатку до 4 аудиторського звіту.

Не сприяє виконанню зобов'язань щодо сплати орендної плати внесення орендарями в податкову декларацію заниженого розміру орендної плати або неподання декларації.

Відповідно до ст.286.2 Податкового кодексу України платники плати за землю самостійно обчислюють суму земельного податку та орендної плати щороку станом на 1 січня і подають відповідному контролюючому органу за місцезнаходженням земельної ділянки податкову декларацію на поточний рік, з розбивкою річної суми рівними частками за місяцями. [3,4,8]

Так, шляхом співставлення розмірів орендної плати, передбачених в договорах, укладених між орендарями та органами місцевого самоврядування, та даними щодо сплати орендарями сум орендної плати (відповідно до даних

ГУ ДФС у Львівській області) встановлено, що одним орендарем (ТЗОВ «ЛАД» ЛТД) орендна плата за землю сплачувалась в розмірі меншому, ніж визначено договорами оренди. [34,35]

ТЗОВ «ЛАД» ЛТД орендує земельну ділянку в смт. Східниця площею 3,0 га відповідно до договору оренди від 08.05.2007 терміном на 10 років. З внесеними змінами додатковою угодою від 15.05.2017 орендна плата на 2017 рік складала 280,5 тис. гривень.

Згідно з інформацією ГУ ДФС у Львівській області нараховано і сплачено даним орендарем орендної плати у 2017 році 54,2 тис.грн, заборгованість на кінець року не рахується. Аналогічно у 2018 році орендарем нараховано і сплачено за I півріччя 2018 року - 28,7 тис.грн при визначеній договором сумі 140,5 тис.гривень.

Внаслідок невиконання орендарем зобов'язань щодо сплати орендної плати за земельну ділянку та не відображення контролюючими органами в повному обсязі заборгованості селищним бюджетом за досліджуваний період недоотримано надходжень в сумі 338,1 тис. гривень.

За інформацією Головного управління ДФС у Львівській області орендар ТЗОВ «Обрій» (договір від 15.01.2008 №04.08.439.00008 та від 15.01.2008 №04.08.439.00007) у 2015-2018 роках податкову декларацію щодо обчислення орендної плати земельної ділянки не подавав, відповідно нарахування даного платежу фіскальним органом не проводилось. [35]

Як наслідок, протягом аудиторського дослідження вказаним орендарем використовувалась земельна ділянка площею 12,0 га безкоштовно, а селищним бюджетом недоотримано доходів в сумі 345,0 тис.гривень.

До аудиту селищною радою представлено позовну заяву прокуратури Львівської області від 01.10.2018 №05/1-592 вих-18 та від 01.10.2018 №05/1-594 вих-18, надіслану на адресу Господарського суду Львівської області про розірвання договору оренди землі від 15.01.2008 Східницькою селищною радою з Товариством з обмеженою діяльністю «Обрій» та повернення остатнім земельної ділянки площею 12,0 га.

Розрахунок втрат внаслідок несплати орендної плати за землю в досліджуваному періоді в Додатку 5 до аудиторського звіту.

Внаслідок невиконання орендарями зобов'язань щодо сплати орендної плати та внесення недостовірних даних до податкової декларації селищним бюджетом за досліджуваний період недоотримано доходів в сумі 683,1 тис. гривень.

Збільшити суму надходжень до селищного бюджету можливо за умови активізації роботи органом місцевого самоврядування щодо здачі в оренду земельних ділянок запасу.

Так, відповідно до звіту форми 6-зем, землі селища становлять 693 га, в тому числі землі запасу та землі, не надані у власність та постійне користування в межах населених пунктів, (які не надані у тимчасове користування) – 363 га, з яких інші ліси – 100,57 га, забудовані землі - 130,1 га (землі промисловості – 20,18 га, землі громадського використання – 99,5 тис.грн, землі змішаного використання – 1,97 га, забудовані землі – 8,57 га, кемпінги будинків відпочинку - 1,078 га, вулиць – 7,49 га), землі сільськогосподарського призначення (рілля) – 39,4864 га, відкриті землі без рослинного покриву або з незначним рослинним покривом – 85,8187 га,

М.М.М.

внутрішні води – 7,02 га (в тому числі землі рекреаційного призначення – 1,0775 га). [36]

Відповідно до Порядку нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення, затвердженого Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України 23.05.2017 № 262, грошова оцінка земель сільськогосподарського призначення по Львівській області становить 22 049,46 грн за 1 га.

За умови здачі землі сільськогосподарського призначення у користування селищним бюджетом додатково отримано б доходи в сумі 69,6 тис. гривень.

При умові прийняття рішень Східницькою селищною радою та укладання договорів про надання в оренду земельних ділянок промисловості – 20,18 га, які не надані у тимчасове користування, щорічний резерв додаткових надходжень до селищного бюджету при розрахунку мінімального розміру орендної ставки складе 1,0 млн гривень.

Не сприяє наповненню селищного бюджету зменшення ставок оренди земельних ділянок, шляхом укладання Східницькою селищною радою додаткових договорів із застосуванням відсотків до нормативно - грошової оцінки, менших за початкові.

Наприклад: на підставі договору оренди землі №04.10.43900005 від 18.01.2010, укладеного між Східницькою селищною радою та ТзОВ «Благодійний союз», орендар приймає в користування земельну ділянку площею 1,2501 га, на якій знаходяться господарські та капітальні споруди, терміном на 10 років. Орендна плата визначена із ставки 12 відсотків від нормативно - грошової оцінки землі (далі - НГО).

Додатковою угодою від 15.05.2017 внесено зміни до договору оренди землі від 18.01.2010 в частині збільшення розміру нормативно - грошової оцінки землі та зменшення розміру ставки до 3 % від НГО.

Як наслідок, за вказаною додатковою угодою розмір річної орендної плати склав 33,3 тис. грн та розрахунково втрачено селищним бюджетом 150,0 тис. гривень. [32,34]

Положенням про порядок встановлення розмірів орендної плати за земельні ділянки несільськогосподарського призначення та її справляння, затвердженого рішенням сесії Східницької селищної ради від 30.12.2010 №21, встановлено розміри ставок, які застосовуються при розрахунку орендної плати, відповідно до цільового призначення та площі земельних ділянок. [32]

Зокрема, передбачено застосування мінімальних ставок (3%) до НГО земельних ділянок площею більше 10000 кв.м, які використовуються для будівництва і обслуговування готелів, пансіонатів, лікарень, нежитлових приміщень, господарських споруд, обслуговуючої інфраструктури та інше.

Враховуючи вищенаведену норму, розмір ставки з 12% до 6%, 5%, 3 %, зменшено у 18 випадках, внаслідок чого селищним бюджетом розрахунково втрачено 1,7 млн гривень.

Розрахунок розрахункових втрат в Додатку 6 до аудиторського звіту.

Запроваджений селищною радою контроль та вжиті заходи щодо претензійно-позовної роботи з погашення заборгованості орендної плати за землю не забезпечив сплати боргів до бюджету смт Східниця.

Зокрема, ПАТ «УКСП «Погар Інтернешнл» протягом 2017-2018 рр. не здійснює сплати за оренду земельних ділянок та сплати земельного податку на суму, відповідно, 643,6 тис. грн та 292,6 тис. гривень.

С.М.Ш.

Інформація щодо проведення органами ДФС претензійно-позовної діяльності до ПАТ «УКСП «Погар Інтернешнл» на предмет сплати вищевказаних платежів відсутня.

На час проведення аудиту Східницькою селищною радою суб'єкт господарювання використовує земельну ділянку площею 2,95 га, оплата за яку не проводиться.

Доцільно зазначити, що у 2018 році орендодавцем нарахування штрафних санкцій та пені, передбачених договорами та діючими нормативними документами за невиконання договірних зобов'язань, не проводилось. [7,15]

За умови застосування санкцій, передбачених Типовим договором оренди землі, тільки по 1 орендарю розмір штрафних санкцій буде становити 0,6 млн грн та пеня 2 % від несплаченої суми за кожний день прострочення – 1,6 млн гривень. [5,15,34]

Довідково: *Постановою Кабінету Міністрів України від 16.02.2011 № 106 «Деякі питання ведення обліку податків і зборів (обов'язкових платежів) та інших доходів бюджету», надходження до бюджету коштів за кодом бюджетної класифікації 18010600 «Орендна плата з юридичних осіб», 18010900 «Орендна плата з фізичних осіб» контролюються державною фіскальною службою.* [18]

Не сприяє наповненню бюджету надання органом місцевого самоврядування пільг з плати за землю окремим юридичним особам.

В аудиторському періоді Східницькою селищною радою надавались пільги установам та суб'єктам господарювання зі сплати податків і зборів до місцевого бюджету, а саме сім юридичних осіб – землекористувачів отримали пільгу на сплату земельного податку на суму 147 тис.грн, в т.ч. 67,8 тис. грн виключно суб'єктам господарювання. [24]

Довідково: *53,8 % пільги надані установам та організаціям, що повністю утримуються за рахунок бюджетних коштів.* [35]

Згідно з інформацією, наданою Головним управлінням Держгеокадастру у Львівській області, який безпосередньо реалізує державну політику у сфері державного нагляду в агропромисловому комплексі, в частині дотримання земельного законодавства, використання та охорони земель усіх категорій і форм власності, протягом 2015 - 2018 років виявлено факт самовільного захоплення земельної ділянки громадянином Матусяк-Юнган А.І. площею 0,0350 га. [36]

Розрахунок розміру шкоди, заподіяної внаслідок самовільного зайняття земельної ділянки проведений Головним управлінням Держгеокадастру у Львівській області під час аудиту, становить 0,3 тис.гривень. [36]

При умові використання вказаним громадянином самовільно захоплених земельних ділянок на основі договору оренди мінімальна сума надходжень до селищного бюджету склала б 1,8 тис. грн щорічно (0,035 га*1693,7 тис. грн*3%).

На підставі розпорядження селищного голови смт Східниця від 01.10.2018 №23 утворено тимчасову комісію для перевірки ефективності використання земель відповідно до цільового призначення на території смт Східниця. Проведеним оглядом 10 ділянок, що здаються в оренду, фактів нецільового використання землі не встановлено. *Акти огляду земельних ділянок та фотофіксація в Додатку 7 до аудиторського звіту.*

Отже, окремі прогалини у впровадженій селищною радою системі контролю, спільному адмініструванні платежів до селищного бюджету не забезпечили надходження до бюджету майже 0,8 млн. гривень.

Законодавче врегулювання приналежності земельних ресурсів до громади селища дасть можливість щорічно додатково отримувати кошти в сумі 12,1 млн гривень.

Прийняття органами місцевого самоврядування рішень щодо зменшення розміру зборів та податків не сприяє максимальному залученню до бюджетів у повному обсязі всіх наявних ресурсів.

Гіпотеза 3.2. Не вжиття достатніх заходів /або в окремих випадках відсутність належних важелів впливу щодо адміністрування місцевих податків і зборів, максимального залучення усіх джерел при формуванні доходів місцевих бюджетів, не сприяє наповненню місцевих бюджетів необхідними ресурсами.

Гіпотеза підтверджується.

Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» визначено, що місцеві бюджети мають бути достатніми для здійснення органами місцевого самоврядування наданих їм законом повноважень і забезпечення мешканців відповідних громад якісними публічними послугами. [6]

Актуальним питанням є формування дохідної частини місцевих бюджетів, пошуку і реалізації резервів їх наповнення, розширення бази оподаткування.

Одним із суттєвих джерел доходів місцевих бюджетів є надходження від визначених законодавством податків, зборів та інших платежів, у тому числі за рахунок місцевих податків і зборів. [1,2,3,6]

Доцільно вказати, що протягом періоду дослідження спостерігається тенденція до збільшення надходжень місцевих податків та зборів до бюджету селища Східниця.

В той же час органом місцевого самоврядування приймаються окремі рішення, які в подальшому зменшують обсяг надходжень.

Так, ставки податку для об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості, що перебувають у власності фізичних та юридичних осіб, встановлюються за рішенням сільської, селищної, міської ради або ради об'єднаних територіальних громад, що створені згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, залежно від місця розташування (зональності) та типів таких об'єктів нерухомості у розмірі, що не перевищує трьох відсотків розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року, за 1 квадратний метр бази оподаткування. [3]

Рішенням Східницької селищної ради м. Борислава Львівської області від 23.01.2015 №806 затверджено Положення про встановлення податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки в смт Східниця, в якому визначено ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки для об'єктів житлової та нежитлової нерухомості. [26]

Рішенням Східницької селищної ради м. Борислава Львівської області від 23.06.2017 №330 зменшено ставки податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки для об'єктів житлової та нежитлової нерухомості (у

Шевченко

відсотках до розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року) з 1 % до 0,4 %. [28]

Прийняття такого рішення не сприяє збільшенню надходжень місцевих податків і зборів до селищного бюджету.

При зростанні розміру мінімальної заробітної плати вдвічі, суттєве збільшення надходження вказаного платежу до місцевого бюджету не спостерігається.

Так, до селищного бюджету по коду платежу 18010400 «Податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплачений юридичними особами, які є власниками об'єктів нежитлової нерухомості» надходження склали у 2015 році 350,0 тис. грн при уточненому плані 660,4 тис. грн (53 %), 2016 – 649 тис. грн при уточненому плані 598,5 тис. грн (108%) , у 2017-856 тис. грн при плані – 870,8 тис. грн (98%), за січень – червень 2018 року – 423 тис. грн при плані 370 тис. грн. (114%)

Отже, перевиконання вказаних податкових надходжень виникло не з причини додаткових поступлень коштів, а заниженого планування дохідної частини зазначених надходжень.

Планові надходження податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, сплаченого юридичними особами, які є власниками об'єктів житлової нерухомості, у I півріччі 2018 року виконано в межах 42 %.

Довідково: у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно та Реєстрі прав власності на нерухоме майно, які є базою для визначення об'єктів оподаткування, податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, відсутня у повному обсязі інформація щодо об'єктів нерухомості, оскільки дані в них занесені з 01.01.2013 року. [40]

Відповідно до п. 2 постанови Кабінету Міністрів України від 26.10.2011 № 1141 «Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру речових прав на нерухоме майно» постанова набирає чинності з 1 січня 2012 року. Нотаріуси отримали право здійснювати реєстрацію речових прав на нерухоме майно з 1 січня 2013 року.

До 2013 року інформація щодо нерухомого майна знаходиться у підприємств обліку бюро технічної документації і надається ними на платній основі.

Вибірковою звіркою по 98 власниках нерухомості щодо повноти нарахування податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, відповідно до статусу об'єктів нерухомого майна і загальної площі, з'ясовано, що 21 фізичній особі органами ДФС не проведено нарахування вказаного податку.

Як наслідок, бюджетом селища недоотримано надходжень у 2016-2017 роках у 21 випадку на загальну суму 820,1 тис. грн та щорічні резерви даного податку склали 624,8 тис. гривень.

Довідково: Відповідно до п.п. «г» п.п. 266.7.1 п. 266.7 ст. 266 Податкового кодексу України за наявності у власності платника податку об'єкта (об'єктів) житлової нерухомості, в тому числі його частки, що перебуває у власності фізичної чи юридичної особи – платника податку, загальна площа якого перевищує 300 кв.м (для квартири) та/або 500 кв.м (для будинку), сума податку, розрахована відповідно до підпунктів «а» - «г» п.п. 266.7.1 п. 266.7 ст. 266 ПКУ, збільшується на 25000 гривень на рік за кожен такий об'єкт житлової нерухомості (його частку). [3]

В ході аудиту Східницькою селищною радою надіслано Головному управлінню ДФС у Львівській області дані, одержані від комунального підприємства Львівської обласної ради «Дрогобицьке міжміське бюро технічної інвентаризації та експертної оцінки» про нерухоме майно, що знаходиться в смт Східниця та зареєстроване до 2013 року, з метою проведення розрахунку податку на нерухоме майно за досліджуваний період по 976 платникам, що володіють об'єктами нерухомості. [39]

За отриману інформацію селищною радою сплачено кошти в сумі 79,9 тис. гривень.

Відповідно до інформації ГУ ДФС у Львівській області з поданих власників майна 258 не є платниками податку та під час аудиту контролюючим органом донараховано фізичним та юридичним особам селища Східниця податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки в загальній сумі 2835,8 тис.грн, а саме за 2015 рік 150 платникам на суму 526,5 тис. грн, за 2016 році - 188 платникам на суму 1025,5 тис.грн, за 2017 році - 208 платникам – 1283,8 тис.гривень.

Враховуючи, що Східниця – селище міського типу у Львівській області, підпорядковане Бориславській міській раді, всеукраїнський бальнеологічний курорт імені Омеляна Стоцького та Розпорядженням Президента України № 93/98-рп від 22.04.1998 селище Східниця визнано Всеукраїнською дитячою оздоровницею, одним із місцевих податків і зборів є туристичний збір ставка якого визначена рішенням селищної ради в розмірі 1 відсотка до бази справляння збору (вартість проживання без ПДВ). [27]

В дохідній частині бюджету вказаний збір займає до 4,2% від загальної суми податкових і неподаткових надходжень до загального фонду бюджету. Загалом протягом 2015-2017 років та I півріччя 2018 року надійшло вказаного збору в сумі 2,5 млн. гривень.

Найбільшими платниками туристичного збору є юридичні особи, що становить 72 % (1,8 млн грн), зокрема ТЗОВ «Золота баня», що складає 56 % (1,4 млн грн) від всієї суми даного збору.

Доцільно вказати, що 80 відсотків фізичних осіб та фізичних осіб-підприємців, які займаються вищевказаною діяльністю, перебувають на спрощеній системі оподаткування.

Оскільки органи місцевого самоврядування не наділені жодними повноваженнями щодо контролю за повнотою надходження коштів (легалізацією доходів) за проживання від готелів, віл, комплексів, пансіонатів та фізичних осіб, які надають послуги з тимчасового проживання, відповідно відсутній контроль за повнотою надходження туристичного збору до бюджету смт Східниця.

Внаслідок відсутності повної бази даних щодо власників об'єктів нерухомого майна та неналежної співпраці між органом місцевого самоврядування та контролюючим органом в частині надання останньому повної інформації щодо об'єктів житлової та нежитлової нерухомості місцевим бюджетом недоотримано податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за 2015-2017 роки в сумі 2835,8 тис. грн та резерв на 2018 рік – 624,8 тис. гривень.

Недостатній контроль з боку органів місцевого самоврядування та контролюючих органів (ДФС) за нарахуванням та поступленням туристичного збору не сприяє наповненню селищного бюджету.

Сидор

Гіпотеза 3.3. Недостатній контроль з боку органів місцевого самоврядування щодо своєчасного виконання договірних зобов'язань забудовників на предмет сплати пайової участі у розвиток інфраструктури населеного пункту не сприяє наповненню місцевого бюджету необхідними ресурсами.

Гіпотеза підтверджується.

Порядок залучення, розрахунок розміру і використання коштів пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту встановлюють органи місцевого самоврядування. [29]

Рішенням X сесії VI демократичного скликання Східницької селищної ради від 20.01.2012 №235 затверджено Порядок залучення та використання коштів пайової участі (внеску) замовників у створенні і розвитку інфраструктури смт Східниця, у якому передбачено, що розмір пайової участі замовника у розвиток інфраструктури селища з урахуванням інших передбачених законом відрахувань становить 10 відсотків загальної кошторисної вартості будівництва об'єкта для нежитлових будівель та споруд і 4 відсотки загальної кошторисної вартості будівництва об'єкта - для житлових об'єктів. [29]

Діаграма динаміки надходження коштів пайової участі бюджету селища Східниця.

У періоді дослідження Східницькою селищною радою укладено 33 договори на сплату коштів пайової участі у розвитку інфраструктури населеного пункту.

На виконання договірних зобов'язань забудовниками сплачено коштів у 2015 – 219,7 тис.грн, 2016 – 7858,8 тис.грн, 2017 – 1967,3 тис.грн, за січень – червень 2018 року - 1683,0 тис. гривень. Виконання запланованих вказаних надходжень виконано на рівні, відповідно, 101%, 107 %, 103% та 893 %.

Вищенаведене свідчить про неправильне планування вказаних доходів від сплати пайової участі при формуванні доходів бюджету селища.

Наприклад, при наявності договорів про пайову участь, заключених у 2015 році на загальну суму 17,0 млн.грн, доходи від вказаних надходжень спецфонду на 2016 рік заплановано в сумі 7297,5 тис. грн, тобто з врахуванням змін 2016 року, в яких передбачено зменшення сплати коштів від пайової участі.

Зокрема, у 2016 році проведено перерахунок розміру пайових внесків від уточненої проектно-кошторисної вартості будівництва (зменшено на

С. Жук

3,8 млн грн) та зараховано об'єкти інженерної інфраструктури на суму 7,6 млн гривень. Відповідно доходи від пайової участі селищного бюджету за 2016 рік склали 15,4 млн грн, які надійшли в грошовій формі в сумі 6,1 млн грн та в натуральній (майном) - 7,6 млн гривень.

Так, рішенням сесії Східницької селищної ради від 04.02.2016 №51 та №52 прийнято в рахунок сплати пайових внесків до комунальної власності територіальної громади об'єкти інженерної інфраструктури, а саме від забудовника ТзОВ «ЗОЛОТА БАНЯ» на загальну суму 7,2 млн гривень.

Крім того, на підставі вищевказаного рішення сесії прийнято від забудовника ФОП Белого О.І. в рахунок сплати пайових внесків до комунальної власності територіальної громади об'єкт інженерної інфраструктури «Облаштування дороги на вул. С.Бандери», загальною вартістю – 0,37 млн. гривень. [27, 41]

Вищеперелічені об'єкти передано на баланс комунального підприємства «Господарник».

Проведеним збором даних /інформації у КП «Господарник» з'ясовано, що по обліку комунального підприємства в основних засобах групи 3 відображено вартість вказаних об'єктів. [44]

Довідково: По бухгалтерському обліку КП «Господарник» станом на 01.01.2015 року рахувалась дорога по вулиці Котляревського довжиною 2850+762 м без зазначення типу покриття, вартістю 0,46 тис.грн, після зарахування даного об'єкта в сумі 5,9 млн грн технічні характеристики дороги не змінені, не вказано тип покриття дороги – асфальт. Також картки обліку основних засобів до збору інформації КП «Господарник» не надано. [44]

Під час аудиту комісійно здійснено огляд дороги по вулиці Котляревського довжиною 2850+762 м, за наслідком якого з'ясовано, що автодорога по вулиці Котляревського покрита гарячою асфальтобетонною сумішшю, а узбіччя укріплені гравійним щебенем та знаходиться на околиці смт Східниця в межах лісового масиву. При в'їзді на вулицю Котляревського зі сторони смт Східниця розташований шлагбаум металевий з обмеження руху для малогабаритного транспорту, а зі сторони м. Борислава (район приватного відпочинкового комплексу) знаходиться автоматизована система блокування існуючої дороги. Також необхідно зазначити, що вздовж вулиці Котляревського знаходиться приватний сектор (4 особняки). [45]

Акт обстеження дороги в Додатку 8 до аудиторського звіту. Фотфіксація автодорога по вулиці Котляревського.

СМ/с/

Довідково: Автомобільна дорога, також шосе — частина території, зокрема в населеному пункті (вулиця), призначена для руху транспортних засобів і пішоходів, з усіма розташованими на ній спорудами (мостами, шляхопроводами, естакадами, надземними і підземними пішохідними переходами) та засобами організації дорожнього руху, і обмежена по ширині зовнішнім краєм тротуарів чи краєм смуги відведення. [14]

Також відсутні дані щодо складу об'єкта «Будівництво водопроводу» загальною вартістю 586,9 тис. гривень.

Довідково: Водопровід - це сукупність споруд, що включає водозабір, водопровідні насосні установки, системи для очищення води та водопідготовки, водопровідну мережу і ємності (резервуари) для подачі води обумовленої якості споживачам. [21]

По бухгалтерському обліку КП «Господарник» відсутні дані щодо формування об'єкта «Будівництво водопроводу» та картка обліку основного засобу.

Таким чином, прийняття рішень органом місцевого самоврядування щодо зарахування в рахунок сплати пайових внесків до комунальної власності територіальної громади об'єктів інженерної інфраструктури невизначеного складу та призначення не сприяє здійсненню контролю за збереженням і використанням комунального майна.

Також внаслідок недотримання умов договору щодо сплати пайових внесків одним замовником будівництва, на час проведення аудиту селищним бюджетом недоотримано 0,2 млн гривень.

Так, забудовник Ключев С.В. здійснив будівництво житлового будинку на вул. 16 липня 17 Б загальною площею 479 кв.м. Кошторисна вартість будівництва об'єкта містобудування, визначена на основі встановлених нормативів для одиниці створеної потужності, 4,6 млн.грн. При укладанні договору на сплату пайових внесків застосовано коефіцієнт 4%, термін виконання договору - 30.04.2018. [41]

Згідно з умовами договору Замовник переказує кошти частинами з розстрочкою платежу згідно з графіком в терміни з 30.05.2017 по 30.04.2018 рівними частинами по 15,3 тис. гривень.

Фактично оплачено 15,3 тис.грн, таким чином на час завершення аудиту селищним бюджетом недоотримано 167,9 тис. гривень.

У разі несвоєчасної сплати коштів пайової участі відповідно до умов договору Замовник сплачує пеню у розмірі подвійної облікової ставки НБУ за кожен день протермінування. Під час аудиту проведено нарахування пені за невиконання договірних зобов'язань на суму 28,9 тис. гривень. [5,37,41]

Довідково: в ході аудиту Дрогобицькою місцевою прокуратурою в інтересах держави в особі Східницької селищної ради м. Борислава Львівської області листом від 10.08.2018 № 04/13-2402/2-2018 подано до Бориславського міського суду Львівської області позовну заяву про стягнення з Ключева С.В. коштів за договором про пайову участь у створенні і розвитку інженерно - транспортної та соціальної інфраструктури смт Східниця. Ціна позову 167,9 тис. гривень.

Проведеним оглядом території селища встановлено, що за окремими адресами проводиться/проведено будівництво або реконструкція об'єктів (понад 15 випадків).

С.М.С.

Однак, у селищній раді відсутні документи (заява, договір) про намір замовника у взятті зобов'язань щодо участі у створенні і розвитку інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури населеного пункту.

За наслідком одержаних інформацій Департаменту державної архітектурно – будівельної інспекції у Львівській області та управління комунальної власності, земельних відносин та архітектури Бориславської міської ради Львівської області у зазначеному періоді фактів прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів не виявлено. [37,38,47]

Доцільно вказати, що селищний голова Східницької селищної ради листом від 12.04.2017 №122-145 звернувся на адресу 24 фізичних осіб з вимогою подання заяв щодо укладання договору про пайову участь у розвитку інфраструктури та з документами, що підтверджують вартість будівництва об'єкта.

Також під час аудиту з'ясовано, що декілька забудовників звернулись до селищної ради з метою укладання договору про пайову участь у розвитку інфраструктури.

Зокрема, відповідно до зведеного кошторисного розрахунку вартості об'єкта будівництва, складеного 03.11.2017, виданого ЛДКП «Архітектурно - будівельний нагляд», вартість будівництва комплексу об'єктів торгівлі по вулиці Золота Баня б/н, смт Східниця, Львівської області складає 2245,7 тис. гривень.

А саме магазин продуктів гр. Маліновська О.Г. – 479,4 тис.грн, магазин промислових товарів гр. Жук С.М. – 880,3 тис.грн, магазин продуктових товарів – гр. Николишин М.Г. – 696,6 тис.грн, магазин продуктових товарів – гр. Стецишин М.В. – 189,5 тис. гривень.

Таким чином, за умови заключення договору на сплату пайової участі резерви (додаткові доходи) селищного бюджету складуть 224,5 тис. гривень.

Крім того, на підставі повідомлення про початок виконання будівельних робіт щодо об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з незначними наслідками, виданого департаментом ДАБІ у Львівській області, відповідно до ст. 36 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» повідомлено про початок виконання будівельних робіт по об'єкту «Реконструкція з добудовою торгових приміщень до існуючого магазину на вулиці Шевченка, 60- А в смт Східниця Львівської області». Кошторисна вартість будівництва за затвердженою проектною документацією становить 933,9 тис. гривень. [11]

За умови укладання угоди із забудовником, селищний бюджет додатково отримає доходи від пайової участі 93,4 тис. гривень.

Таким чином за умови укладання договорів про пайову участь з двома забудовниками, селищний бюджет додатково отримає 0,3 млн гривень.

Внаслідок укладання Східницькою селищною радою договорів про пайову участь із забудовником курортного комплексу по окремих об'єктах будівництва, а не по зведеному кошторису будови, значно зменшено розмір доходів селищного бюджету.

Забудови комплексів проводяться на земельних ділянках викуплених у фізичних осіб. До готельного комплексу входять споруди, будівлі та інші об'єкти.

При цьому, окремий об'єкт (включає три басейни, господарські приміщення) визначено у декларації про готовність до експлуатації об'єкта як

будівництво фізкультурно-оздоровчого комплексу, що звільняється від сплати пайових внесків.

Так, ТОВ «Золота Баня» є замовником по об'єкту «Будівництво готелю на 244 місця з лікувально-оздоровчим комплексом (перша, друга, третя черга); Львівська обл., м. Борислав, смт Східниця, вул. Котляревського, курортний комплекс «Бухів», 109». По вказаному об'єкту сплачено пайові внески. [37,41]

На підставі договору про пайову участь замовника у створенні і розвитку інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури смт Східниця від 25.05.2018 №3/2018, укладеного Східницькою селищною радою з ТзОВ «Золота Баня», останнім сплачено 10 відсотків загальної вартості об'єкта будівництва «Готель з лікувально-оздоровчими функціями котеджного типу в курортному комплексі «Бухів» (перша черга - котельня, кемпінг) на вулиці Котляревського в смт Східниця в сумі 1,3 млн гривень.

Згідно з сертифікатом серії ЛВ №162173622228 дата видачі 28.12.2017, виданим Департаментом архітектурно-будівельної інспекції у Львівській області засвідчено відповідність закінченого будівництвом об'єкта (черга, окремого пускового комплексу) «Будівництво оздоровчого комплексу спортивного призначення» за адресою смт Східниця, вул. Котляревського, КК «Бухів» будівництво, I черга будівництва – відкриті басейни переливного типу. Засновником об'єкта є ТзОВ «Золота Баня». Сертифікат виданий на підставі акта готовності об'єкта до експлуатації від 22.12.2017 року. [37,41,47]

Відповідно до Акта готовності об'єкта експлуатації від 22.12.2017 «Будівництво оздоровчого комплексу спортивного призначення за адресою смт. Східниця, вул. Котляревського, КК «Бухів» I черга будівництва – відкриті басейни відкритого типу» виконано в термін з 17.07.2017 по 24.11.2017, вказано площу забудови 531,3 кв.м, кошторисна вартість об'єкта за проектною документацією - 5,03 млн гривень.

Забудова об'єкта проведена на земельній ділянці з кадастровим номером 4610345400:04:010:0135.

Пунктом 12 даного акта від 22.12.2017 визначено, що Замовник до сплати пайової участі не залучається на підставі п.2, ч.4, ст. 40 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності». [11]

Крім того, до аудиту представлено Декларацію про готовність до експлуатації об'єкта, що за класом наслідків (відповідності) належить до об'єктів з незначними наслідками (СС1), зареєстровану департаментом державної архітектурно - будівельної інспекції у Львівській області 25.05.2018 за №13141181451682.

У вказаній Декларації вказано, що об'єкт «Будівництво фізкультурно - оздоровчого комплексу» за адресою Львівська обл., м. Борислав, смт Східниця, вул. Котляревського, КК «Бухів» проведено замовником ТзОВ «Золота Баня» на земельній ділянці з кадастровим номером 4610345400:04:010:0134.

Площа об'єкта 1626,8 м кв., в тому числі будівля для перевдягання 332 кв.м, будівля для спортінвентаря 518,2 кв.м, басейн №1- 546,2 кв.м, басейн №2 – 2230,4 кв.м.

Кошторисна вартість будівництва за затвердженою проектною документацією - 13,6 млн гривень.

Необхідно вказати, що у Декларації зазначено, що Замовник до сплати пайової участі не залучається на підставі п. 2 ч.4 ст.40 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності». [11, 41]

Вищевказані об'єкти є частиною побудованого аквапарку готельного комплексу «Три Сини та Донька» (забудовник ТзОВ «Золота Баня»).

У будівництво аквапарку в Східниці інвестували 26 млн гривень. Відповідно до інформації, отриманої на сайті: https://zik.ua/news/2018/06/20/u_shidnytsi_vidkryyut_akvapark_za_26 mln_grn_.

Для не проживаючих в готелі гостей, вартість вхідного квитка становить: Дорослі – 350 грн. (пн-пт) // 500 грн. (сб-нд, святкові дні)

Діти – 150 грн. (до категорії "діти" відносяться юні відвідувачі, віком до 14 років, зріст яких не перевищує 140 см).

Таким чином, при звільненні забудовника від сплати пайової участі втрачено можливість одержати додаткові надходження до селищного бюджету на суму 1,8 млн гривень.

В той же час аквапарк побудовано на приватній території готельного комплексу з обмеженим доступом, відпочинок в якому передбачає сплату коштів, та жодним чином не забезпечує потреби мешканців селища.

Довідково: Аквапарк - розважальний комплекс, в якому є інфраструктура для заняття іграми на воді і водні атракціони, такі як водяні гірки, поливалки, басейни з вежою, фонтани, «ледача річка» і інші водні розваги. *Зображення аквапарку.*

Недостатність заходів, які вживаються органом самоврядування для залучення пайових внесків не забезпечило поступлення до бюджету 0,2 млн грн. Розрахований резерв коштів пайових внесків 0,3 млн гривень.

Гіпотеза 3.4 Затвердження місцевих програм без чітко визначених результативних показників не дозволяє здійснювати контроль за ефективним використанням коштів.

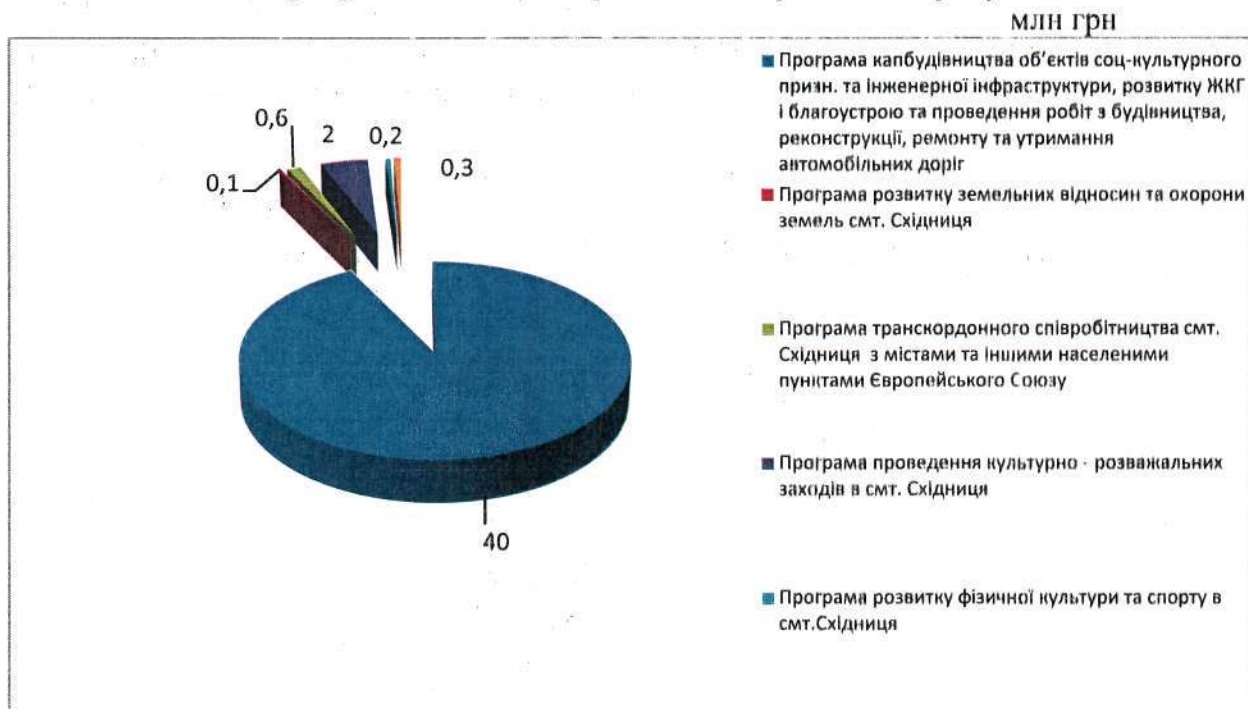
Гіпотеза підтверджується.

Рішеннями сесій Східницької селищної ради затверджувались місцеві програми, зокрема капітального будівництва об'єктів соціально-культурного призначення та інженерної інфраструктури, розвитку житлово-комунального господарства і благоустрою та проведення робіт з будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг смт Східниця, розвитку земельних відносин та охорони земель смт Східниця, транскордонного співробітництва смт Східниця з містами та іншими населеними пунктами Європейського Союзу, проведення культурно - розважальних заходів в смт Східниця, на розвиток фізичної культури та спорту, на надання матеріальної допомоги малозабезпеченим сім'ям і громадянам смт Східниця. [27]

Діаграма структури видатків селищного бюджету смт Східниця на виконання місцевих програм.

Сітсеєв

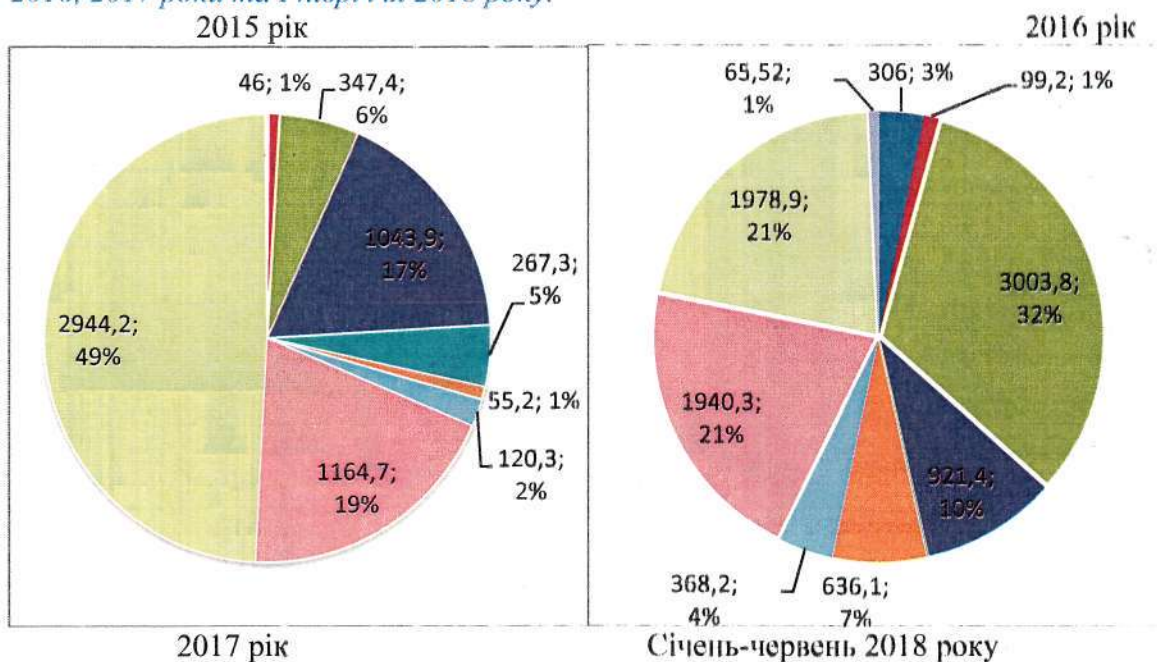
Структура видатків селищного бюджету смт Східниця на виконання місцевих програм за 2015-2017 роки та I півріччя 2018 року

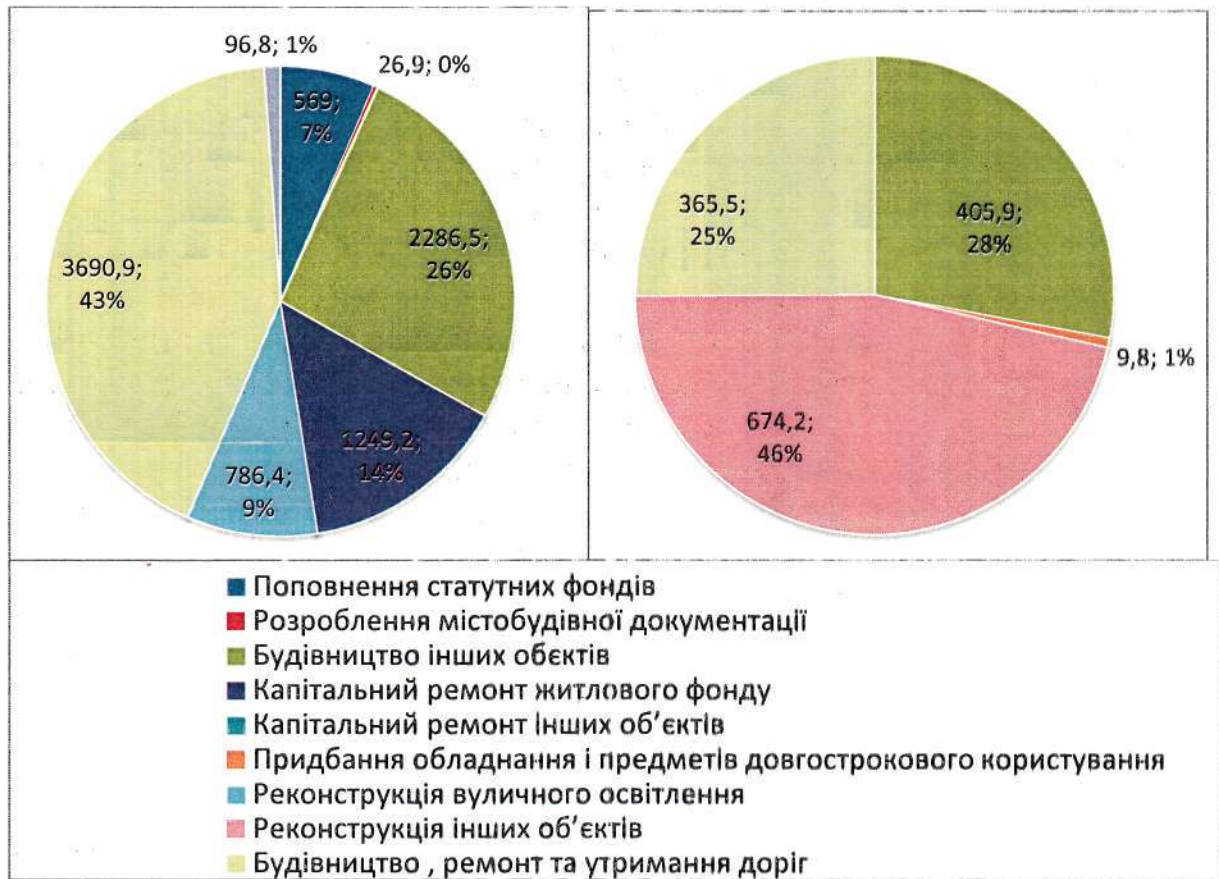
Слід зазначити, що в затверджених місцевих програмах відсутні будь-які результативні показники, які б дозволили оцінити рівень виконання запланованого.

Однак, місцеві програми, які затверджені Східницькою селищною радою на 2015-2018 роки, містять лише загальні напрямки реалізації програми та завдання без конкретних показників, які будуть досягнуті в ході реалізації програми. Також не затверджені паспорти бюджетних програм та не склалися звіти про виконання паспортів.

Діаграми розподілу видатків фонду розвитку бюджету селища Східниця за 2015, 2016, 2017 роки та I півріччя 2018 року.

СМ

Так, місцевою програмою розвитку житлово-комунального господарства та інфраструктури смт Східниця визначено напрямки розвитку соціальної та інженерної інфраструктури смт Східниця, здійснення заходів щодо підвищення ефективності та надійності функціонування житлово-комунального господарства селища для задоволення потреб населення і господарського комплексу в житлово-комунальних послугах відповідно до встановлених нормативів і державних стандартів. [27]

Результатами від впровадження даної Програми є покращення соціальної та інженерної інфраструктури селища, фінансового стану КП «Господарник», зміцнення його матеріально – технічної бази, створення відповідних умов для навчання і відпочинку дітей, підлітків та дорослого населення, їх фізичного розвитку, покращення технічного стану житлових будинків, забезпечення повного освітлення території селища завдяки його реконструкції та застосуванню енергозберігаючих світильників, покращення екологічного стану території селища та Східницького родовища мінеральних вод.

Слід зазначити, що в даних програмах не були конкретизовані очікувані результати, за якими неможливо оцінити досягнуті в ході їх реалізації показники.

Наприклад, по Програмі розвитку житлово-комунального господарства та інфраструктури смт Східниця в сфері розвитку житлово-комунального господарства на проведення капітального ремонту житлового фонду передбачено об'єкти, які не перебувають на балансі Східницької селищної ради та КП «Господарник», тобто не знаходяться в комунальній власності з 01.01.2015 року.

До аудиту об'єктом контролю представлено заяви мешканців та голови ОСББ з проведення ремонту будинків за адресою: смт Східниця, вулиця Гірська, 58, Золота Баня, 2, Золота Баня, 14, Бориславська, 1 та інше.

М. М. М.

У протоколах бюджетної комісії Східницької селищної ради чітко (пооб'єктно) не вказано розгляд та прийняття рішень по вищевказаних питаннях.

Згідно з даними комунального підприємства Львівської обласної ради «Дрогобицьке міжміське бюро технічної інвентаризації та експертної оцінки», квартири за адресою: смт Східниця, Гірська, 58, Золота Баня, 2, Золота Баня, 14 знаходяться в приватній власності. [39]

На ремонт покрівлі та фасаду вказаних вище будинків Східницькою селищною радою витрачено коштів в сумі 761 тис. гривень.

Довідково: відповідно до п. 1 ст. 10 Закону України «Про приватизацію державного житлового фонду» від 19.06.1992 № 2482-ХІІ утримання приватизованих квартир (будинків), житлових приміщень у гуртожитках здійснюється за рахунок коштів їх власників згідно з Правилами користування приміщеннями жилих будинків та прибудинкових територій, які затверджуються Кабінетом Міністрів України, незалежно від форм власності на них.

Колишні власники (їх правонаступники), які володіли багатоквартирними будинками до моменту приватизації, зобов'язані брати участь у фінансуванні їх ремонту та сприяти організації його проведення у порядку, що визначається Кабінетом Міністрів України. [9]

Якщо у будинку приватизовані всі квартири, колишній його власник фінансує проведення тільки першого після приватизації ремонту в розмірах, вказаних у додатку до цього Порядку. [16]

Оскільки до аудиту не надані документи, що засвідчують факт належності окремих житлових будинків до комунальної власності, протоколи засідання бюджетної комісії з обґрунтуванням виділення коштів на ремонти будинків, відсутність даних про дату приватизації об'єктів та проведені ремонти до і після приватизації будинків, виникає ризик щодо ефективності використання коштів селищного бюджету.

Окрім того, Програмою розвитку житлово-комунального господарства та інфраструктури смт Східниця у сфері капітального будівництва соціально-культурного призначення та інженерної інфраструктури включено об'єкти, які не входять в мережу об'єктів, що утримуються за рахунок бюджету селища Східниця.

Зокрема, за рахунок коштів селищного бюджету здійснено будівництво котельні пункту швидкої допомоги по вулиці Промисловій, 10, на суму 775,2 тис. грн, реконструкцію нежитлової будівлі Бориславського дошкільного навчального закладу №5 смт Східниця на вулиці Промислова, 32 – 1542,2 тис. грн, реконструкцію фасаду будівлі клубу на вулиці Шевченка, 55 А в смт Східниця - 395,6 тис. грн, реконструкцію пункту приміщення швидкої допомоги в смт Східниця (І та ІІ черга) – 1951,9 тис. гривень.

Згідно з витягом про державну реєстрацію прав, видану КП ЛОР «Дрогобицьке міжміське бюро технічної інвентаризації та експертної оцінки» серії ССУ за №276649, нежитлове приміщення за адресою Львівська обл., м. Борислав, смт Східниця, вул. Промислова, 10 Б на підставі договору оренди від 02.11.2010 передано в строкове платне користування Комунальному закладу Львівської обласної ради «Львівська обласна лікарня відновного лікування» терміном до 05.04.2019 року. [39]

Вказана будівля передана на баланс КП «Господарник» відповідно до рішення сесії Східницької селищної ради від 20.12.2007 № 97.

Обсяг коштів на реалізацію цих програм визначений рішеннями про селищний бюджет смт Східниця, виходячи з наявного фінансового ресурсу.

Однак, сума освоєних коштів на реконструкцію та будівництво об'єктів не знайшла свого відображення щодо збільшення активів як за даними бухгалтерського обліку Східницької селищної ради так і в комунальному підприємстві «Господарник».

Як наслідок, по обліку Східницької селищної ради не проведено накопичення витрат на створення основних засобів, а також за відсутності акта вводу в експлуатацію на дату балансу не відображено сума капітальних інвестицій. [8,20]

Внаслідок списання на витрати коштів в сумі 4,0 млн.грн, які використано на освоєння програми розвитку житлово-комунального господарства та інфраструктури смт Східниця у сфері капітального будівництва об'єктів соціально-культурного призначення та інженерної інфраструктури, нівелюється вартісний показник освоєних бюджетних коштів та відображення реальної вартості комунального майна.

Гіпотеза 3.5. Утворення органом місцевого самоврядування комунальних підприємств, які не забезпечують мети діяльності – надання послуг, отримання прибутків, призводить до додаткового фінансового навантаження на селищний бюджет.

Гіпотеза підтверджується.

Одним із важливих засобів досягнення різних соціально-економічних цілей розвитку територіальної одиниці є комунальні підприємства, які за своєю суттю є економічною основою місцевого самоврядування.

Для оцінки ефективності діяльності комунальних підприємств застосовуються два підходи: економічний та соціальний.

Тому при утворенні територіальною громадою комунальних підприємств покладаються на нього завдання та функції, які б покращили матеріальний та соціальний добробут певного населеного пункту.

Рішеннями сесій Східницької селищної ради від 16.02.2017 № 228 та від 31.01.2018 № 432 затверджено програму капітального будівництва об'єктів соціально-культурного призначення та інженерної інфраструктури, розвитку житлово-комунального господарства і благоустрою та проведення робіт з будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг смт Східниця на 2017 та 2018 роки. [27]

Пунктами 3.3.2 вищевказаної програми передбачено фінансування КП «Східницькі джерела» для виконання робіт з благоустрою та облаштування Східницького родовища мінеральних вод.

КП «Східницькі джерела» створено для забезпечення раціональної експлуатації Східницького родовища мінеральних та лікувальних вод, які використовуються для лікувальних цілей на курорті Східниця, цілісності та неподільності родовищ, охорони їх від забруднення та виснаження. [42]

Підприємство самостійно формує програму робіт (послуг) та здійснює господарську діяльність з метою отримання прибутку, покриття витрат, ґрунтуючись на економічній доцільності, комерційних інтересах. [42]

С.М.Мельник

Упродовж 2017 року та січня - червня 2018 року комунальне підприємство є одержувачем бюджетних коштів та по коду програмної класифікації видатків та кредитування місцевих бюджетів 6060 «Благоустрій міст, сіл, селищ» за кодом економічної класифікації видатків 2610 «Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)» одержало коштів 1,2 млн. гривень. [42]

Вказані кошти - єдине джерело доходів комунального підприємства, які використано на заробітну плату працівників та нарахування на неї – 0,4 млн грн та решта коштів - інші заходи (придбання канцтоварів, меблів, комп'ютерної техніки).

Крім того, комунальне підприємство виступало замовником виконання послуг з утримання прилеглої території джерел.

В інформації директора КП «Східницькі джерела» вказано, що на початку 2018 року скеровано звернення до Українського науково-дослідного інституту реабілітації та курортології МОЗ України з проханням надати інформацію для виготовлення бальнеологічного висновку на джерела та свердловини Східницького родовища мінеральних вод, що в подальшому дасть змогу виготовити ліцензію для видобування та реалізації мінеральних вод. Також у вказаній інформації зазначено, що працівниками підприємства проводиться утримання джерел та свердловин.

Довідково: до збору даних КП «Східницькі джерела» не надано жодних документів, що підтверджують факт надання послуг та виконання робіт з благоустрою. [42]

Аналогічно органом місцевого самоврядування не здійснюється належний контроль за використанням коштів селищного бюджету, які надавались на утримання благоустрою смт Східниця іншому комунальному підприємству - КП «Господарник».

Довідково: благоустрій населених пунктів — це комплекс робіт з інженерного захисту, розчищення, осушення та озеленення території, а також соціально-економічних, організаційно-правових та екологічних заходів з покращення мікроклімату, санітарного очищення, зниження рівня шуму та ін., що здійснюються на території населеного пункту з метою її раціонального використання, належного утримання та охорони, створення умов щодо захисту і відновлення сприятливого для життєдіяльності людини довкілля. [10]

Під прибиранням територій об'єктів благоустрою розуміють санітарне очищення елементів благоустрою, а саме: покриття вулично-дорожньої мережі, зелені насадження, малі архітектурні форми тощо, що знаходяться на території, збирання та перевезення у встановлені місця відходів, вуличного змету, листя, гілля, снігу, льоду тощо.

Роботи з прибирання території об'єктів благоустрою мають сезонний характер: літні та зимові. Літні роботи складаються з систематичних та періодичних операцій.

Для визначення щоденного обсягу робіт з прибирання об'єктів благоустрою рекомендується проводити зонування прибирання вручну та механізованим способом, а також зонування покриття за режимом прибирання.

Також необхідно визначити норму часу на роботи з прибирання об'єктів благоустрою населених пунктів, які визначені та об'рунтування витрат часу на роботи з прибирання населених пунктів.

Норми часу на ручне прибирання встановлені в залежності від класу території та типу покриття. Клас території визначається як середня кількість пішоходів на годину, яка отримана у результаті розрахунку кількості пішоходів з 8 до 18 год. у смузі руху шириною 0,75 м. [48,49]

Аудиторським дослідженням з'ясовано, що документи про підтвердження чіткого розрахунку потреби в коштах на послуги з благоустрою території селища відсутні, також немає рішення щодо затвердження тарифу/чи погодження калькуляції вартості прибирання одного метра квадратного площі.

Виділені кошти з селищного бюджету на виконання заходів в межах Програми розвитку житлово-комунального господарства та інфраструктури смт Східниця для виконання робіт з благоустрою селища фактично освоєно на фінансову підтримку комунального підприємства.

Довідково: мета та основні завдання програми у сфері розвитку житлово-комунального господарства є: збереження дієздатності КП «Господарник» та забезпечення його беззбиткового функціонування; збільшення обсягів виробництва послуг та інших робіт КП «Господарник», підвищення їх конкурентоспроможності.

Проведеним збором даних у КП «Господарник» з'ясовано, що комунальне підприємство здійснює свою діяльність в основному (близько 85% всього доходу) за рахунок коштів, що виділяються з селищного бюджету Східниці. [44]

Незначну частину доходів підприємство отримує від надання послуги з тепlopостачання, вивезення твердих побутових відходів, квартплати та інше.

Отже, суттєвим фінансовим навантаженням на селищний бюджет є надання комунальним підприємствам територіальної громади коштів на їх утримання, а саме в основному на виплату заробітної плати працівникам.

Довідки збору даних /інформації в КП «Господарник», КП «Східницькі джерела» в Додатку 9 до аудиторського звіту.

Зокрема, внаслідок прийняття органом місцевого самоврядування рішень щодо виділення бюджетних коштів на утримання об'єктів благоустрою смт Східниця, без детального розрахунку потреби в коштах та без затвердження рішень про визначення вартості одиниці площі прибирання, розміру накладних витрат та загальної площі прибирання території селища, використано бюджетні кошти в сумі 6,7 млн гривень.

За умови контролю з сторони селищної ради за фактичною вартістю наданих комунальними підприємствами послуг з благоустрою та залучення інших джерел доходів на підставі договірних зобов'язань з юридичними/фізичними особами, від видів діяльності, передбачених статутами підприємств, зменшиться обсяг залучених коштів з бюджету смт Східниця на утримання комунальних підприємств селища.

Гіпотеза 3.6 Уникнення процедури відкритих торгів не сприяє добросовісній конкуренції, що за певних умов може дати економію бюджетних коштів.

Гіпотеза підтверджується.

СМШ

Дотримання законодавства при здійсненні закупівлі товарів, робіт і послуг проведено відповідно до вимог Закону України «Про здійснення державних закупівель» від 10.04.2014 № 1197-VII (далі – Закон № 1197, діяв до 01.08.2016), із змінами та доповненнями та Закону України «Про публічні закупівлі» від 25.12.2015 № 922-VIII (далі – Закон № 922, введено в дію з 01.08.2016), що були чинними на час проведення торгів, а також іншими нормативно-правовими актами, які регулювали зазначене питання. [12,13]

Протягом періоду з 01.01.2015 по 16.08.2016 в Східницькій селищній раді діяв комітет з конкурсних торгів в складі 5 осіб, створений розпорядженням селищного голови від 10.08.2010 № 18 «Про створення комітету з конкурсних торгів».

Протягом періоду з 16.09.2016 по 31.07.2018 в Східницькій селищній раді діяв тендерний комітет в складі 5 осіб, створений на підставі рішення селищного голови від 16.09.2016 № 155 «Про склад тендерного комітету» відповідно до «Положення про тендерний комітет або уповноважену особу», затвердженого вищезазначеним рішенням. [27]

Протягом періоду 2015-2016 років, згідно зі звітом про проведені закупівлі, Східницькою селищною радою у вказаний період закупівлі за процедурою відкриті торги не проводились.

Згідно з інформацією з інтернет ресурсу (сайт <https://prozorro.gov.ua>) тендерним комітетом Східницької селищної ради з 16.09.2016 по 31.07.2018 проведено 3 процедури відкритих торгів на суму 6,3 млн. грн, з яких по 2 процедурах на суму 3,9 млн грн торги не відбулися, а також 1 переговорна процедура на суму 1,9 млн грн, яка відмінена.

Східницькою селищною радою 14.12.2017 опубліковано звіт про укладений договір (номер закупівлі UA-2017-12-14-002058-a) на виконання робіт з будівництва моста через річку Східничанка з підходами по вул. Кропивницькій в смт Східниця вартістю 500 тис. гривень.

Згідно з ДК 021:2015, затвердженого наказом від 23.12.2015 № 1749 «Про затвердження національного класифікатора України ДК 021:2015 та скасування національного класифікатора України ДК 021:2007» (далі - ДК 021:2015) предмет закупівлі визначено як 45221100-3 — Будівництво мостів.

Аналізуючи укладений договір встановлено, що Фізична особа-підприємець має виконати для Східницької селищної ради проектно-кошторисні роботи по об'єкту «Будівництво моста через річку Східничанка з підходами по вул. Кропивницькій в смт Східниця м. Борислав Львівської області».

При цьому у ДК 021:2015 наявний код 71322300-4 «Послуги з проектування мостів», за яким і мав би бути визначений предмет закупівлі таких робіт як проектно-кошторисні роботи по об'єкту «Будівництво моста через річку Східничанка з підходами по вул. Кропивницькій в смт. Східниця м. Борислав Львівської області».

На підставі договору підряду від 14.12.2017 №14/12/2017 на виконання ПКД (робочого проекту) Східницькою селищною радою залучено підрядника – фізичну особу підприємця Сипеня Т.В. Договірна ціна за виконання вказаних робіт передбачена в сумі 500,0 тис.гривень. [43]

До договору жодних документів щодо формування ціни вказаних робіт не долучено.

Довідково: *Визначення кошторисної вартості проектних робіт шляхом*

застосування усереднених відсоткових показників вартості проектних робіт до вартості будівельних робіт, а для об'єктів виробничого призначення до вартості будівельних робіт з урахуванням вартості устаткування. Вартість проектних робіт для об'єктів будівництва, які мають галузеві особливості та до яких висуваються додаткові вимоги, може визначатися за відповідними стандартами організацій України.[23]

До аудиту представлено проектно-кошторисну документацію по вищевказаному об'єкту.

Довідково: Відповідно до експертного звіту щодо розгляду проектно-кошторисної документації за робочим проектом об'єкта «Будівництво моста через річку Східничанка з підходами по вул. Кропивницькій в смт Східниця м. Борислав Львівської області» загальна кошторисна вартість будівництва, складена в поточних цінах на 23.11.2017, становить 24,8 млн.гривень. [45]

З врахуванням обсягу надходжень спеціального фонду бюджету селища Східниця для будівництва моста через річку Східничанка з підходами по вул. Кропивницькій необхідні фінансові ресурси, що становлять обсяг бюджету розвитку понад два роки.

Отже Східницькою селищною радою на ПКД об'єкта «Будівництво моста через річку Східничанка з підходами по вул. Кропивницькій в смт Східниця м. Борислав Львівської області» витрачено 500 тис.грн при недостатніх фінансових ресурсах на проведення будівництва самого моста.

З метою досягнення результату від освоєння бюджетних коштів доцільно планувати видатки на об'єкти, які не будуть довгобудами, оскільки зі змінами цін вартість будівництва моста буде збільшуватись.

При застосуванні Замовником ДК 021:2015 коду 71322300-4, тобто послуг з проектування мостів дозволило б провести процедуру відкритих торгів, що сприяє залучення більшої кількості виконавців робіт та створення добросовісної конкуренції, яка за певних умов може надати економічний ефект.

Гіпотеза 3.7 Недостатній рівень внутрішнього контролю з боку розпорядників за використанням бюджетних коштів негативно впливає на стан фінансово-бюджетної дисципліни, що спричинило втрати фінансових і матеріальних ресурсів.

Гіпотеза підтверджується.

Організація та здійснення внутрішнього контролю в установі відбувається шляхом:

- видання/затвердження керівниками установ ряду внутрішніх документів (наказів, розпоряджень, правил, регламентів, положень, посадових інструкцій тощо), спрямованих на належне функціонування внутрішнього середовища, забезпечення здійснення управління ризиками, вжиття заходів контролю, налагодження комунікації та обміну інформацією в установі та здійснення моніторингу тощо; [33]

- виконання функцій та завдань керівниками структурних підрозділів та працівниками установи, визначених актами законодавства та внутрішніми документами, виданими/затвердженими керівником установи, інформування керівництва про ризики, що виникають в ході виконання покладених на них завдань і функцій, вжиття відповідних заходів контролю та моніторингу, обміну інформацією тощо; [33]

СМ

• оцінки функціонування системи внутрішнього контролю підрозділом внутрішнього аудиту в межах повноважень, визначених законодавством, надаючи керівникові установи об'єктивних і незалежних висновків щодо її удосконалення. [33]

Однією з головних причин неякісного та неефективного виконання завдань і функцій установи, неефективного використання бюджетних коштів, а також допущення порушень та недоліків при веденні фінансово – господарської діяльності є слабкість (недосконалість) системи внутрішнього контролю окремих її елементів.

Відсутність розподілу функціональних обов'язків посадових осіб чітко визначених функцій призводить до неефективного управління бюджетними коштами.

Зокрема, відсутність фінансових планів у комунальних підприємств, створених Східницькою селищною радою, не визначає чіткої політики створення основних показників фінансово - господарської діяльності суб'єктів господарювання, ослаблює контроль за дотриманням законності та ефективності використання коштів, а також не дає змоги досягнути максимального ефекту від використання бюджетних коштів, виділених одержувачам для виконання основних завдань і функцій.

Графік документообігу встановлюється наказом керівника підприємства, установи з метою упорядкованості руху та своєчасного одержання для записів у бухгалтерському обліку первинних документів та повинен сприяти поліпшенню облікової роботи, посиленню контрольних функцій бухгалтерського обліку, підвищенню рівня його автоматизації. [19]

Слід зазначити, що графік документообігу в Східницькій селищній раді протягом досліджуваного періоду не складався та не затверджувався. Також відсутній підрозділ внутрішнього аудиту.

Розпорядженням селищного голови смт Східниця м. Борислава Львівської області від 15.02.2016 №1 затверджено Положення про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику, яке розроблено в основному відповідно до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та звітність в Україні». [27]

Згідно з вказаним Положенням облікова політика установи повинна забезпечити повноту відображення в бухгалтерському обліку всіх факторів діяльності, своєчасність відображення фактів фінансово-господарської діяльності в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності, дотримання вимог бюджетного законодавства про економне та ефективне витрачання бюджетних коштів та інше.

Методологія обліку: у межах своєї діяльності установа фінансується з місцевого бюджету. Джерела формування спеціального фонду кошторису визначаються відповідно до чинного законодавства. Бухгалтерський облік виконання кошторису здійснюється установою в розрізі джерел фінансування.

Відповідно до ухвали суду Галицького районного суду м. Львова від 12.11.2015 Дрогобицькою об'єднаною державною фінансовою інспекцією проведено позапланову ревізію окремих питань фінансово-господарської діяльності Східницької селищної ради за період з 01.01.2011 по 31.10.2015 (акт від 18.12.2015 №08-22/019).

Ревізією виявлено недоотримання коштів спеціальним фондом селищного бюджету через несплату забудовниками пайових внесків за укладеними договорами в сумі 18,7 млн. гривень.

Вжитими заходами забезпечено надходження до селищного бюджету пайових внесків в сумі 14,9 млн. гривень. Різниця між виявленими і усуненими порушеннями пояснюється уточненим розрахунком, шляхом зменшення вартості будівництва на суми витрат на придбання земельної ділянки, звільнення будівельного майданчика від будівель, споруд та інженерних мереж, влаштування внутрішніх інженерних мереж та комунікацій згідно з наданою замовником документацією. [46]

Як свідчать результати контрольного заходу, дотримання фінансової дисципліни учасниками бюджетного процесу на неналежному рівні, що дає можливість стверджувати про недостатність внутрішнього фінансового контролю зі сторони Східницької селищної ради.

До аудиту надано протоколи, що свідчать про вилучення документів на підставі ухвали слідчого судді Галицького районного суду м. Львова (перелік до протоколу тимчасового доступу до речей і документів від 30.04.2017 №1-кс/461/2236/17), зокрема по об'єкту «Будівництво багатофункціонального відпочинкового комплексу (амфітеатр) на вулиці Шевченка, 6 в смт Східниця, м. Борислава, Львівської області» договірну ціну, дефектні акти, зведений кошторисний розрахунок, угоди та додаткові угоди, довідки про вартість робіт, акти приймання виконаних будівельних робіт, акт по технічному нагляду, акт звірки взаєморозрахунків та інше.

Об'єктом контролю до аудиту надано висновок судового експерта №16/17, складений 10.01.2018 за результатами проведення будівельно-технічної експертизи відповідно до постанови слідчого перевірки 8 об'єктів будівництва, підрядником яким виступав МКП «Мажор», вартість робіт підтверджено.

Під час аудиту розпорядженням в.о. голови Східницької селищної ради від 25.09.2018 № 22 на проведення контрольних обмірів з будівництва, реконструкції та капітальних ремонтів на об'єктах комунальної власності селищної ради створено комісію в складі представників замовника, в присутності представників підрядних організацій та інженера технічного нагляду. [27, 45]

Комісійний огляд виконаних робіт здійснено на чотирьох об'єктах будівництва, замовником яких є Східницька селищна рада та виконавцями робіт - МКП «Мажор» та ТзОВ «Агрошляхбуд-Сервіс».

Завищення вартості будівельно-ремонтних робіт на 4 об'єктах на загальну суму 34,8 тис.грн спричинило неефективне використання бюджетних коштів на зазначену суму. *(Акти контрольних обмірів та перерахунки вартості робіт ТзОВ «Агрошляхбуд-сервіс», МКП «Мажор» у Додатку 10 до аудиторського звіту).* [22, 23, 24, 25, 43,45]

Як показали результати вищевказаної ревізії та перевірки капітальних видатків, основними причинами виявлених порушень було допущення помилок посадовими особами органу місцевого самоврядування при здійсненні фінансово-господарських операцій та недостатність контролю з боку посадових осіб за законністю використання бюджетних коштів.

Як показують результати зовнішнього контролю, відсутність чітко організованої системи внутрішнього контролю призводить до втрат бюджетних коштів та/або неефективного їх використання.

Мисс

ВИСНОВКИ

Проведеним державним фінансовим аудитом з'ясовано, що бюджет селища Східниця має достатню фінансову основу, що надає спроможність самостійно забезпечити надання соціальних послуг мешканцям громади.

Водночас, недостатньою є робота органу місцевого самоврядування щодо ефективного використання бюджетних коштів, пошуку резервів для максимального наповнення бюджету, уникнення та мінімізації нераціональних бюджетних видатків і втрат, ефективного використання комунального майна, інших активів, які становлять матеріальну основу місцевого самоврядування.

Зокрема, унаслідок окремих прогалин у впровадженій селищною радою системі контролю, спільному адмініструванні платежів до селищного бюджету не забезпечено надходжень до бюджету майже 3,6 млн грн, в т.ч. від орендної плати за землю - 0,8 млн грн, податку за нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, в сумі 2,8 млн гривень.

Законодавче врегулювання приналежності земельних ресурсів до територіальної громади дасть можливість щорічно додатково отримувати кошти в сумі 11 млн гривень.

Внаслідок не виконання недобросовісним забудовником договірних зобов'язань щодо сплати пайових внесків селищним бюджетом недоотримано доходів з врахуванням пені на суму 0,2 млн гривень.

Додатковим фінансовим навантаженням на селищний бюджет є надання фінансової підтримки комунальним підприємствам в сумі 6,7 млн гривень.

При проведенні селищною радою значних видатків на заходи із здійснення капітальних вкладень (будівництво та реконструкцію об'єктів соціальної сфери) в межах виконання програм не збільшено вартість комунального майна на суму проведеної реконструкції - 3,2 млн грн та не віднесено до об'єктів комунальної власності будівництво котельні вартістю 0,8 млн гривень.

Недостатній контроль за використанням коштів на проведення капітального ремонту, реконструкцію та будівництво об'єктів спричинив до понесення втрат внаслідок завищення вартості робіт на суму 34,7 тис. гривень.

За результатами аудиторського дослідження з метою підвищення ефективності використання фінансової та матеріальної баз громади селища розроблені відповідні пропозиції.

С.М.С.

ПРОПОЗИЦІЇ

Враховуючи результати проведеного аудиту виконання Східницького селищного бюджету, з метою забезпечення дотримання вимог бюджетного законодавства при формуванні та виконанні бюджету, уникнення необґрунтованих втрат, врахування усіх можливих резервів зміцнення ресурсної бази місцевого бюджету, підвищення ефективності використання бюджетних коштів, запропонувати:

На рівні Східницької селищної ради:

1. Опрацювати результати державного фінансового аудиту виконання бюджету селища Східниця та прийняти відповідне рішення.

2. Вжити заходи щодо максимального залучення до бюджету селища місцевих податків та зборів. З цією метою визначити відповідальну особу для забезпечення інформування органів ДФС про надання даних.

3. Вжити заходи щодо затвердження на правовому рівні приналежності земель до територіальної громади та відповідно меж селища Східниця.

4. Забезпечити оформлення договірних відносин із замовниками на пайову участь у створенні і розвитку інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури населених пунктів. (Маліновською О.Г., Жук С.М, Николишин М.Г., Стецишин М.В.).

5. Прийняти рішення щодо чіткого розмежування мети та завдань програм на освоєння коштів бюджету селища Східниця, зокрема в частині виділення бюджетних коштів на благоустрій території селища та фінансову підтримку комунальних підприємств.

6. З метою повного та достовірного обліку майна територіальної громади прийняти розпорядження /рішення з визначенням терміну внесення техніко-економічних характеристик основних засобів та привести їх облік до вимог законодавства.

7. Відповідно до вимог щодо організації системи внутрішнього контролю розробити та затвердити посадові інструкції та графік документообігу в Східницькій селищній раді.

8. Забезпечити збільшення вартості комунального майна на суму проведеної реконструкції об'єктів, а також поставити на облік (zareєструвати) побудований об'єкт як майно комунальної власності.

Заступник начальника відділу
Західного офісу Держаудитслужби

С.С.Надрага

Джерела інформації

1. Конституція України.
2. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI.
3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI.
4. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III.
5. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-VI.
6. Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР «Про місцеве самоврядування в Україні».
7. Закон України від 06.10.1998 № 161-XIV «Про оренду землі».
8. Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».
9. Закон України від 19.06.1992 № 2482-XII «Про приватизацію державного житлового фонду».
10. Закон України від 06.09.2005 № 2807-IV «Про благоустрій населених пунктів».
11. Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI «Про регулювання містобудівної діяльності».
12. Закон України від 10.04.2014 № 1197-VII «Про здійснення державних закупівель».
13. Закон України від 25.12.2015 № 922-VIII «Про публічні закупівлі».
14. Закон України від 08.09.2005 № 2862-IV «Про автомобільні дороги».
15. Типовий договір оренди землі, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2004 № 220.
16. Порядок участі в організації та фінансуванні ремонту приватизованих житлових будинків їх колишніх власників, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 08.10.1992 № 572.
17. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.03.2005 № 179 «Про упорядкування структури апарату центральних органів виконавчої влади, їх територіальних підрозділів та місцевих державних адміністрацій».
18. Постанова Кабінету Міністрів України від 16.02.2011 № 106 «Деякі питання ведення обліку податків і зборів (обов'язкових платежів) та інших доходів бюджету».
19. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджене наказом Міністерства фінансів України від 24.05.1995 № 88.
20. План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, затверджений наказом Мінфіну України від 31.12.2013 № 1203.
21. Державні будівельні норми України ДБН В.2.5-64:2012 «Внутрішній водопровід та каналізація. Частина I. Проектування. Частина II. Будівництво».
22. ДСТУ Б Д.1.1-1:2013 Правила визначення вартості будівництва.
23. Національний стандарт України ДСТУ БД.1.1.-7:2013 «Правила визначення вартості проектно-вишукувальних робіт та експертизи проектної документації на будівництво».
24. ДБН України ДБН В.2.6-98:2009 Конструкції будинків і споруд. Бетонні та залізобетонні конструкції.
25. ДБН України ДБН А.3.1-5-2009 «Організація будівельного виробництва».
26. Положення про податок на нерухоме майно, відмінне від земельної

ділянки, затверджене рішенням сесії Східницької селищної ради м. Борислава, Львівської області від 23.01.2015 №806.

27.Рішення сесій Східницької селищної ради та рішення виконавчого комітету Східницької селищної ради, розпорядження голови.

28.Положення про податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, затверджене рішенням Східницької селищної ради м. Борислава, Львівської області від 23.06.2017 № 330.

29.Рішення X сесії VI демократичного скликання Східницької селищної ради від 20.01.2012 № 235 «Про затвердження Порядку залучення та використання коштів пайової участі (внеску) замовників у створенні і розвитку інфраструктури смт.Східниця».

30.Рішення сесії Східницької селищної ради від 16.02.2017 № 255 «Про затвердження загальної штатної чисельності апарату селищної ради та її виконавчого комітету в кількості».

31.Висновок державної експертизи землепорядної документації від 20.05.2016 № 636 «Про визначення нормативної грошової оцінки земель смт Східниця Східницької селищної ради м. Борислава Львівської області».

32.Положення про порядок встановлення орендної плати за земельні ділянки несільськогосподарського призначення та її справляння, затверджене рішенням Східницької селищної ради від 30.12.2010 № 21.

33.Методичні рекомендації з організації внутрішнього контролю розпорядниками бюджетних коштів у своїх закладах та у підвідомчих бюджетних установах, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 14.09.2012 № 995.

34.Договори оренди землі.

35.Дані Головного управління ДФС у Львівській області.

36.Дані головного управління Держгеокадастру у Львівській області.

37.Інформація Департаменту Держархбудінспекції у Львівській області.

38.Інформація управління комунальної власності, земельних відносин та архітектури Бориславської міської ради.

39.Інформація КП Львівської обласної ради «Дрогобицьке міжміське бюро технічної інвентаризації та експертної оцінки».

40. Дані Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та реєстру прав власності на нерухоме майно.

41.Договори пайової участі, декларації про готовність об'єктів до експлуатації по житлових будинках та нежитлових будівлях і спорудах.

42.Довідка про збір даних КП «Східницькі джерела».

43.Договори підряду, акти виконаних робіт.

44.Довідка про збір даних КП «Господарник».

45.Кошториси, проекти на виконання робіт, акти обмірів (огляду) та перерахунки вартості виконаних робіт.

46.Матеріали проведених контрольних заходів Західного офісу Держаудитслужби.

47.Офіційний сайт Держархбудінспекції України www.dabi.gov.ua.

48. Типові правила благоустрою території населеного пункту, затверджені наказом Мінрегіонрозвитку та ЖКГ України 27.11.2017 № 310.

49. Норма часу на роботи з прибирання об'єктів благоустрою населених пунктів, затверджена наказом Міністерства з питань ЖКГ України від 16.03.2010 №71.

Додатки

1. Анкети опитаних працівників органів місцевого самоврядування та громадян смт Східниця.
2. Дані щодо планування та виконання дохідної частини бюджету селищного Східниця за 2015-2017 роки та січень-червень 2018 року.
3. Інформація щодо надання Східницькою селищною радою субвенцій в розрізі отримувачів.
4. Розрахунок резерву надходжень від оренди земельних ділянок.
5. Розрахунок розрахункових втрат.
6. Розрахунок втрат внаслідок несплати орендної плати за землю в досліджуваному періоді.
7. Акти огляду земельних ділянок.
8. Акт обстеження дороги.
9. Довідки збору даних /інформації в КП «Господарник», КП «Східницькі джерела».
10. Акти контрольних обмірів та перерахунки вартості робіт ТзОВ «Агрошляхбуд-сервіс», МКП «Мажор».

*Замовник
кількість сторінок 51.*

Мажор

ПРОТОКОЛ
узгодження звіту про результати державного
фінансового аудиту місцевих бюджетів

29 . жовтня 2018 р.
(дата)

Східницька селищна рада
(найменування об'єкта аудиту)

Голова Східницької селищної ради Піляк І.Є.
(посада, прізвище та ініціали керівника об'єкта аудиту)

з однієї сторони, та Заступник начальника відділу Західного офісу
Держаудитслужби Надрага С.Є.
(посада, прізвище та ініціали керівника аудиту)

з іншої сторони, розглянули та обговорили проект звіту про результати державного
фінансового аудиту виконання бюджету селища Східниця
(назва теми аудиту)

за період з «01» січня 2015р. по «30» червня 2018р.

ЗВІТ ПОГОДЖЕНО:

Без коментарів (зауважень)

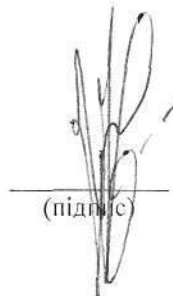
Із коментарями (зауваженнями)

Заступник начальника
відділу Західного офісу
Держаудитслужби
(керівник аудиту органу
Держаудитслужби)

(підпис)

С.Є. Надрага
(ініціали та прізвище)

Голова Східницької
селищної ради
(керівник об'єкта аудиту)

(підпис)

І.Є. Піляк
(ініціали та прізвище)